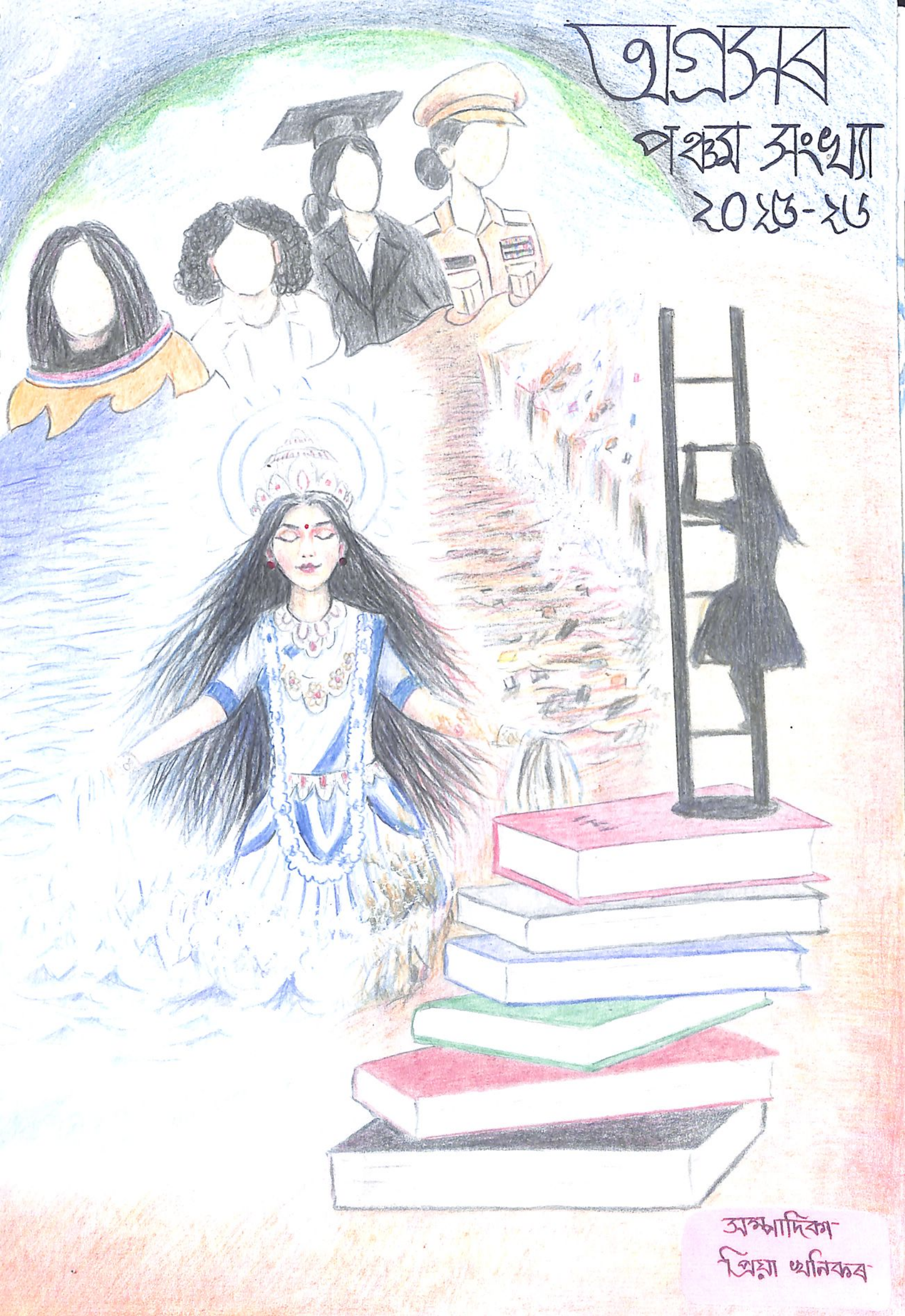

অগ্রসর

পঞ্চম সংখ্যা
২০১৬-১৬

সম্পাদিকা
প্রিয়া খনিফর

অগ্রহৰ

পঞ্চম আংখ্যা

2026-2029

অম্নীতি বিভাগ

দুলীয়াজান মহাবিদ্যালয়

অক্ষাধিকা

শ্ৰীমা খানিকৰ

দুলীয়াজান মহাবিদ্যালয়

Estd - 1969

স্থাপিত - ১৯৬৯

দুলীয়াজান মহাবিদ্যালয়ৰ গীত

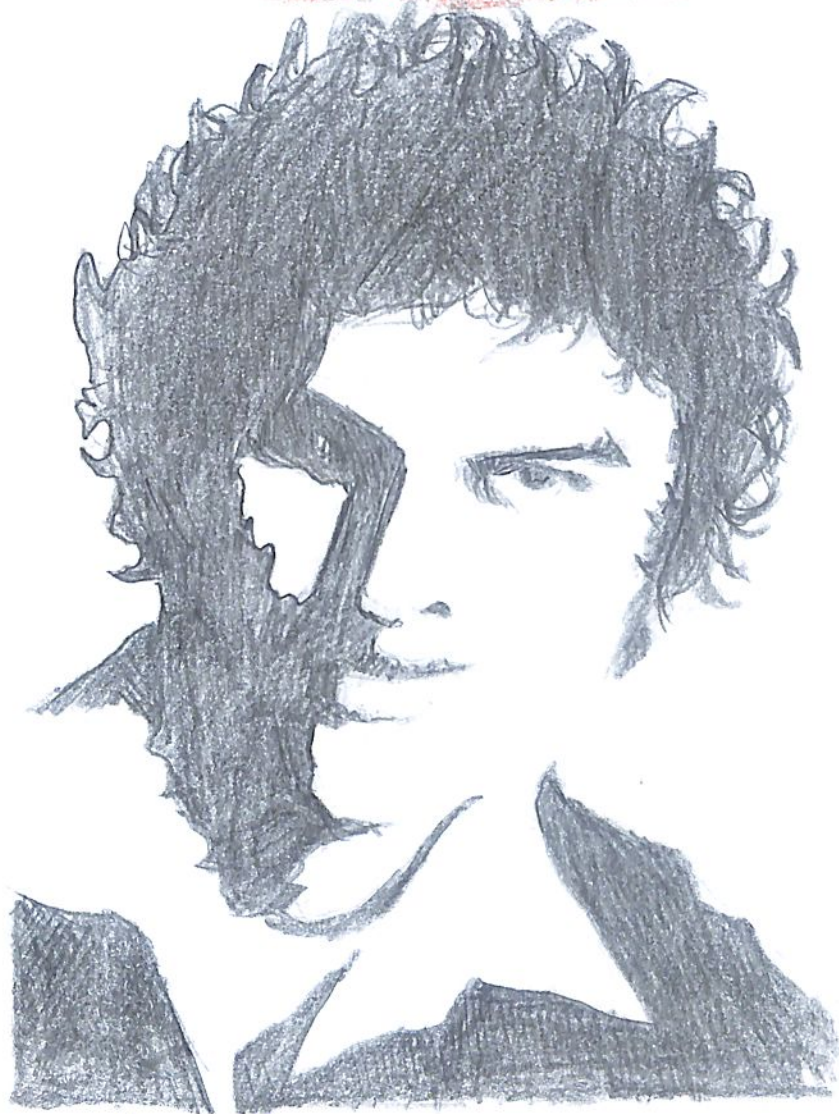
ৰচনা : ড° হিৰেশ বৰদলৈ

সুৰ : দিলীপ ভাস্কৰী

আঁজুলিত আমাৰ দীপৰ অঞ্জলি
 সাধনাৰ পানত পুঁও,
 তিমিৰ নাশৰ গান আনিছো
 আহা একেলগে গাঁও ॥
 আমি তীৰ্থ জেনমালিনী
 জেনৰ মালা গাঁমিছো
 সজ্জাৰ সাধনাত মগন আমি
 অগৰ মগুন কৰিছো,
 এক্স জ্ঞান্দিৰ বানী আনিছো
 আহা একেলগে লও ॥
 স্মান কৰিছো সৰে আজি
 জেনাকৰ ববধুণ পৰিছে
 নতুন দিনৰ ন-মলয়াই
 আমাক সজলীয়া কৰিছে,
 আমাৰ অগনে জগত জিনিব
 আহা কপাটি কও
 আহা একেলগে গাঁও ॥

দ
ল
ী
য
া
জ
ন
ম
হা
বি
দ্যা
ল
য়

D
U
L
I
A
J
A
N
C
O
L
L
E
G
E

৫৫ আঘাতিনী স্মৃতির সুস্বত দেখা পালো তোমার ছবি,
ধরা দিলো গোপনে ত্যাহি এহিঘাস কোনত..”

জুড়িয়েই গ্যছিল ঘাস আশখ্যানত লক্ষ্য,
সেইজন অজম সস্তির, শাস্তি কিং, মানর দ্বন্দী
ঈশ্বরপুত্র জীবন গার্গলে প্রনাম জন্মই-
তোমারই শ্রীচরণত 'অপ্রসব' উচর্গা কৃষ্ণ
শ্রী দ্বিজলি জ্ঞাপন করিলা।

শুভেচ্ছা বাণী

দুলীয়াজান মহাবিদ্যালয়ৰ অর্থনীতি বিভাগৰ ছাত্র-ছাত্রীসকলে হাতে লিখা বিভাগীয় আলোচনী 'অপ্সৰা'ৰ পঞ্চম সংখ্যা প্রকাশৰ দিবা কৰাৰ কথা জানিবলৈ পাই নতুন আনন্দিত অনুভৱ কৰিছোঁ। এই ধৰণৰ সজ আৰু প্ৰয়োজনীয় প্ৰচেষ্টায়ে ছাত্র-ছাত্রীৰ বৌদ্ধিক উত্তৰণত প্ৰভুত অৰিহণা যোগায়। বিভাগীয় সকলো ছাত্র-ছাত্রী, শিক্ষক - শিক্ষয়িত্ৰীক এই কৰ্মভাগিৰ বাবে আন্তৰিকভাবে কামনা জনাবলৈ কৰিছোঁ। এখন সুন্দৰ আৰু সুসজ্জণযোগ্য হাতে লিখা আলোচনী প্ৰকাশ হৈ উল্লাস, বিভাগটোৰ লগতে মহাবিদ্যালয়খনৰো এটি সমৃদ্ধ হৈ যোগান্ধা হৈ বহুকে তাকে কামনা কৰিলোঁ।

লোকবিকাশ

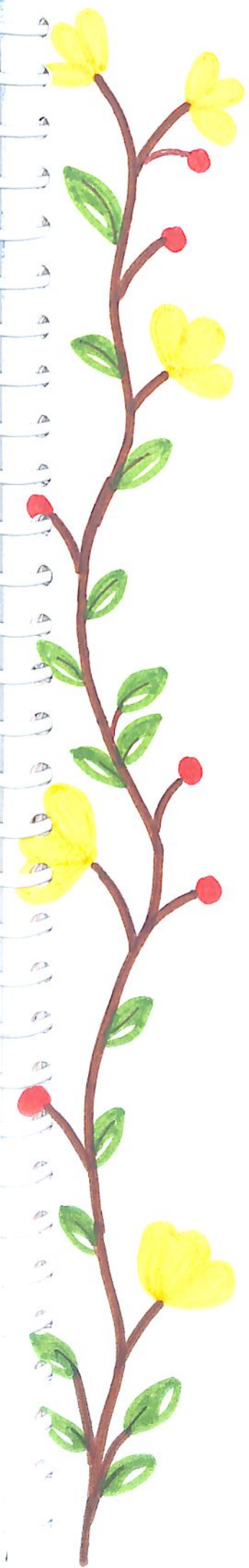
শুভেচ্ছা বাণী

দুর্লভাঙ্গন মহাবিদ্যালয়ৰ অর্থনীতি
বিভাগৰ ছাত্র - ছাত্রীসকলৰ
স্বাগত 'অপ্সৰ' নামৰ
এখন হাতে লিখা আলোচনী
স্বকালৰ যো-জা চুলোৱা বুলি
জানি ল'ম্বা সুখী হৈছে।
আলোচনীখন একাধিক কটিলি
মিথিলিৰ সমাহাৰ হ'বক এই
কামনাৰে মই আনুৰিক শুভেচ্ছা
জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

মুন্সী কামৰ কেণ্ডা,
২০/০৪/২৬

মুৰব্বী অধ্যাপক
অর্থনীতি বিভাগ
দুর্লভাঙ্গন মহাবিদ্যালয়

কৃতজ্ঞতাৰ কাৰ্য

দুৰ্লভাভাৱে স্নাতকোত্তৰ অধ্যয়নৰ অৰ্থনীতি বিভাগে
বিভাগীয় হাতেলিছা আলোচনী প্ৰকাশনৰ বাবে
মোক সন্মাদিকাৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰিলে।
আলোচনী প্ৰকাশনৰ বাবে উপযুক্ত জ্ঞান আৰু
সামৰ্থ্য লগতে অতিজ্ঞতাৰে অস্তৰ হোৱা
স্বপ্নেও আলোচনীখনক সৰ্বাংগ সুন্দৰ কৰাৰ
অঙ্গেষ চেষ্টা কৰিছোঁ। তাৰ সাদৃশ্য যদি কোনো
ভুল ভ্ৰান্তি ৰে গৈছে তেন্তে তাৰ বাবে পাঠকৰ
শিৰ্ষিকাত গ্ৰহণ কৰি কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছোঁ।

এই আলোচনীৰ প্ৰস্তুতকৰণত বহুতৰ
অঙ্গেষ কৰি লুকাই আছে। এই আদায়তে মই
অৰ্থনীতি বিভাগৰ প্ৰাক্তন মুৰব্বী অধ্যাপক
শ্ৰীযুত সুনীল কুমাৰ বৰুৱা ছাৰ তথা
বিভাগীয়সমূহ শিক্ষক - শিক্ষয়িত্ৰীক
কৃতজ্ঞতা প্ৰদান কৰিছোঁ। এই আলোচনীৰ
প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিটো সদস্যৰ
সহযোগিতা প্ৰদান কৰাৰ বাবে বিভাগৰ
সমূহ ছাপ - ছাপীক ধন্যবাদ প্ৰদান
কৰিছোঁ।

সন্মাদিকা
প্ৰিয়া ধনিকতা

স্বপ্নাদনা সমিতি

মুখ্য উপদেষ্টা : শ্রী মন্ময় কুমার বৰুৱা
শ্রী নিৰঞ্জন দাস
শ্রীমতী পূজা আগৰৱালা
শ্রীমতী ছিদ্দিকা বানু

মুখ্য সঞ্চালিকা : শ্রীমতী প্ৰিয়া ঞ্চনিকৰ-
সহকাৰী সঞ্চালিকা : শ্রীমতী শ্ৰীত্বদৰ্শা বড়া

অন্য কৰণ : শ্রীমতী অংগনা বড়া
শ্রীমতী নমতা ভূমিক

বেটুপাত : শ্রী বিকিৰণ জাইকীয়া

লেখন : প্ৰিয়া ঞ্চনিকৰ-
শ্ৰীত্বদৰ্শা বড়া
অল্পৰাজ টেটে

স্বকাকাক : দুৰ্গাডান মহাবিদ্যালয় অৰ্থনীতি
বিভাগ

সদস্য / সদস্যা : দুৰ্গাডান মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ
অৰ্থনীতি বিভাগৰ ছাত্ৰ - ছাত্ৰী

সম্পাদকীয়তা

একশতক

পঞ্চম অধ্যায় 'অগ্রজৰ' আলোচনীৰ সম্পাদিকা হিচাপে 'নদী আৰু নাৰী' শীৰ্ষক বিষয়টিৰ নিৰ্বাচন এক গভীৰ ঐতিহাসিক, সাংস্কৃতিক আৰু অর্থনৈতিক উপলক্ষিৰ প্ৰকাশ। নদী আৰু নাৰী এই দুয়ো অভিন্ন জীৱন আৰু দুৰ্নয়ন গতিশীলতাৰ মৌলিক আধাৰ, যিয়ে নীৰৱে কিন্তু নীৰৱে সত্ত্বতাৰ ধাৰা বহন কৰি থাকে।

মানৱ সত্ত্বতাৰ ইতিহাসলৈ সন্মত কৰিলে দেখা যায় যে প্ৰাচীনতম সত্ত্বতাসমূহ যেনে - সিন্ধু উপত্যকাৰ হৰপ্পা আৰু মহাওড়াবোৰ দৰে নগৰসমূহ নদীৰ পাৰতেই গঢ় লৈ উঠি বিকাশ লাভ কৰিছিল। নদী আছিল জীৱন-ধাৰনৰ উৎস, পৰিবহনৰ সহজ মথ, বানিজ্যৰ স্থল মাধ্যম আৰু সমাজ-অর্থনীতিৰ প্ৰধান ভেটি। কৃষি ব্যৱস্থা নদীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আছিল আৰু সেই কৃষিৰ ওপৰতেই গঢ় লৈ উঠিছিল সমগ্ৰ অর্থনৈতিক ব্যৱস্থা। এনেদৰে নদীসমূহে সত্ত্বতাৰ জন্ম আৰু বিকাশৰ স্থল চালিকা শক্তি হিচাপে কাম কৰিছিল।

এই ঐতিহাসিক স্মৃতিৰ ভাৰতীয় সংস্কৃতিত নদীৰ প্ৰতি এক গভীৰ আধ্যাত্মিক অনুভূতিৰ সৃষ্টি কৰিছে। নদীক স্নাত হিচাপে সন্মান কৰি গংগা, যমুনা, গোদাবৰী, নৰ্মদা ইত্যাদি নামেৰে নাৰীৰ ৰূপত পূজা কৰা হয়। ইয়াৰ অন্তৰ্ভুক্ত নিহিত হৈ আছে এক গভীৰ উপলক্ষি -

নদী আৰু নাৰী দুয়ো জীৱনদায়িনী শক্তি, দুয়োয়ে সমাজৰ প্ৰগতিৰ ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। নাৰীয়ে যেনেকৈ স্নেহ, যত্ন আৰু সন্মতাৰে সমাজ আৰু পৰিয়ালৰ দ্বিতীয়শীলত বঢ়াই ৰাখে, নদীয়েও যেনেকৈ জীৱনগত আৰু মানৱ সমাজক সমৃদ্ধিৰে যোগান ধৰে। এয়াই যেন এক সুন্দৰ সাদৃশ্যতা,

অর্থনীতিৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা এই সাদৃশ্য আৰু অধিক
 ক্ষমত কৰিব। নদী হৈছে প্ৰাকৃতিক সুলভন, ঘাৰ ওপৰত তিষ্ঠি
 কৰিছেই কৃষি, উদ্যোগ, বাণিজ্য আৰু জীৱিকাৰ ক্ষেত্ৰ নিৰ্ভৰশীল।
 আনহাতে নাৰী হৈছে মানৱ সুলভন তথা মানৱ সম্পদৰ
 এক অপৰিহাৰ্য শক্তি, ঘাৰ অস্থূল্য অৱদানেই সমাজৰ
 বিকাশ নিশ্চিত কৰে। কিন্তু বহু সময়ত দেখা যায় যে
 এই দুই স্তৰ অৱদানে কিন্তু যথেষ্ট স্বীকৃতি নাপায়,
 এইখিনিতেই বিন্দুবিন্দুটিৰ প্ৰাসংগিকতা নিহিত। নদীৰ
 অধিক প্ৰবাহে ঘনেকৈ বাধা-বিঘিনি অতিক্ৰম কৰি
 নিৰন্তৰ স্নান বিচাৰি নিৰন্তৰে বৈ যায়, তেনেকৈ নাৰীয়েও
 জীৱনৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত পৰিৱৰ্তনৰ সৈতে আপ খাই
 পৰে আৰু সমাজৰ অগ্ৰগতিত নতুন সম্ভাৱনা সৃষ্টি কৰে।

সেয়েহে 'নদী আৰু নাৰী' বিন্দুবিন্দুৰ মাধ্যমেৰে
 অগ্ৰসৰ আলোচনীয়ে এক গভীৰ বাৰ্তা আগবঢ়াবলৈ বিচাৰে
 যে অতীতৰ পৰা সমাজ আৰু সংস্কৃতিৰ উত্তৰণৰ ক্ষেত্ৰত
 নদী আৰু নাৰীৰ এক অনবদ্য অৱদান আছে।

প্ৰকৃতি সংৰক্ষণৰ পৰা আৰম্ভ কৰি দেশেখনৰ সকলো
 শ্ৰেণীস্বৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰা নাৰীসকলে ঘিদৰে
 নেতৃত্ব প্ৰদান কৰি সমাজৰ পাৰিচয় দিছে,
 সেয়া সচকৈয়ে প্ৰশংসনীয়। বৰ্তমান সময়ত অল,
 অল, সকলোতে নাৰীশক্তিৰ অধিক আৰম্ভ হৈছে।
 আলোচনীখনত সেই নাৰীশক্তিৰেই সুলভন কৰিবলৈ
 আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে প্ৰয়াস কৰিছে। কবিতা,
 গল্প, প্ৰবন্ধ দৰে জিতানসমূহত সেয়া তুলি ধৰিবলৈ
 চেষ্টা কৰা হৈছে। এইখিনিতে উল্লেখ্য বিচাৰিছে
 যে এয়া আমাৰ সামান্য প্ৰচেষ্টাহে, বৈ ধোৱা
 তুল-ভ্ৰাতিৰ বাবে আমি পাৰ্কেৰ পদকমলত সন্মানাৰ্থী,

এই সম্পাদকীয় কলমৰ দ্বাৰাই আলোচনী
 খনত এটি সাৰাংশ দিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। ইতিহাস,
 সংস্কৃতি আৰু অর্থনীতি একেলগে প্ৰবাহিত হৈ এক
 স্তৰৰ সময়ত ত্ৰিভুজ সমাজৰ দিশে আমি সকলোৰে
 ঘাতে অগ্ৰসৰ হ'ব পাৰো, তাৰে শুভকামনাৰে..

শ্ৰীমতী প্ৰিয়া শ্বনিকৰ,
 সম্পাদিকা

সূচীপত্র

অসমীয়া জিগন

• প্ৰবন্ধ :

১) পানী আৰু পৰিষ্কাৰ সংৰক্ষণত মহিলাসকলৰ ভূমিকা

২) প্ৰকৃ আন্দোলন - দৰ্ভাল হাতীৰ উয়ে পোৱা হাণ্ডা

৩) গল্প - (ক) অপূৰণীয় আকাৰ দিহুত
(খ) পোহৰৰ আঁচ
(গ) প্ৰতিভা

(৪) চিঠি - নদীয়ে যদি কথা কয়

(৫) কবিতা - (ক) নিৰবধি
(খ) মা

(গ) নাৰী প্ৰধান অবিভাজিত যৈ যোৱা নদী

(ঘ) ফাগুন

(ঙ) প্ৰতিৰ টুকুৰা বিচাৰি

English Section

- Article :

- 1) Women as a true Nation Builders
- 2) Pollution of rivers and silence on the suffering women
- 3) Work participation of women in India
- 4) Inflation and its impact on women

- Poems :

- 1) Where Women and Rivers meet
- 2) She who flows like a River
- 3) Before you shine for others

- Quiz

- List of Nobel Laureates in Economics 1969 - 2025

हिंदी विभाग

• प्रबंधः

- 1) भारत में नदियों को क्यों माता के रूप में पूजा जाता है
- 2) वह बदल रही है दुनिया

• ग्रंथ समीक्षाः

- 1) मुंशी प्रेमचंद के उपन्यास 'निर्मला' के द्वारा सामाजिक वास्तवता का प्रकाश

• कहानीः

- 1) सपनों की कीमत
- 2) धूप की तलाश
- 3) पंख और आकाश

• कविताः

- 1) नारी सृष्टि का आधार
- 2) नदी से नारी

দানী আৰু পৰিবেশ সংৰক্ষণত মহিলাসকলৰ ভূমিকা

- প্ৰিয়া শালিকৰ
চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ

দানী আৰু পৰিবেশ ইটোৱে-আনটোৰে পৰিষ্কাৰক হিচাপে
পৰিগণিত হৈ প্ৰকৃতিৰ ভাৰসাম্য বৰ্তাই ৰখাত
প্ৰয়োজনীয় ভূমিকা পালন কৰে। বিশ্বৰ প্ৰতিখন বাসিন্দাৰ
বাবে এই ভাৰসাম্য অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়, যিয়ে তেওঁলোকৰ
অস্তিত্বক সুস্থ - সবল হৈ ৰখাত সহায় কৰে। এই ক্ষেত্ৰত
মহিলাসকল এক কেন্দ্ৰীয় ভূমিকা হিচাপে কাৰ্য সম্পন্ন কৰে।
তেওঁলোকে সম্পদৰ ব্যৱহাৰ সুচক
ৰূপত কৰাৰ উপৰিও, সেই সম্পদ
বোৰৰ সঠিক সংৰক্ষণ, পুনৰুদ্ধাৰ
আৰু পৰিবেশৰ লগত জড়িত
আন্দোলনসমূহৰ সক্ৰিয় নেত্ৰী-
হিচাপেও দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি আহিছে।
ভাৰতবৰ্ষৰ পৰিবেশ-সমৰ্থক
যিকোনো ক্ষেত্ৰতে এক সুস্থ আৰু
সবল নেত্ৰী প্ৰদান কৰি উন্নয়ন-
মুখী প্ৰাৰ্থনা গঢ় দিয়াত মহিলাসকলৰ অৱদান সদা বিদ্যমান।

সামান্যকমে দানী ব্যৱস্থাপনা বহুক্ষেত্ৰত এক সংকট
হিচাপে দেখা দিয়ে। বিক্ৰমকৈ বাৰ্ষিককৈ প্ৰধান অঞ্চল
গাঁওসমূহত এই দানী ব্যৱস্থাপনাৰ সমস্যায়ে অধিক গা-
কৰি উঠে। সেয়েহে, ১৯৮০ চনৰপৰা বাৰ্ষিককৈ মহিলাসকলে

'ক্ৰমশঃ' ভাৱত 'সংঘ' নামৰ সংস্থাৰ সৈতে যুক্ত হৈ
দায়িত্বভাৱে 'জোহাদ' অৰ্থাৎ বৰফুৰৰ দালী সংৰক্ষণৰ
গাঁথনি ব্যৱস্থা কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা লোৱাৰ কাম
কৰিছে। এই উদ্যোগৰ ফলস্বৰূপে তেওঁ-গৰ্ভস্থ দালীৰ
স্তৰ উন্নত হৈছে, গুৰুত্ব হৈ দখা লদীসমূহ পুনৰ
সক্ৰিয় হৈছে আৰু বহু প্ৰামাণ্যমত কৃষি উৎপাদনৰ
ক্ষেত্ৰত সহায় হৈছে।

স্বাধীনতাৰ বিভিন্ন অঞ্চলত, মহিলাসকলে দালী
সংৰক্ষণ প্ৰচেষ্টাত সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ কৰিছে। এই
দায়িত্বভাৱে প্ৰধান - প্ৰধান অঞ্চলত যেন সংৰক্ষণৰ
ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিছে আৰু প্ৰায় দীৰ্ঘকাল অধিক
কামত লগী কৰি তুলিছে।

ভাৰতৰ অন্যতম ঐতিহাসিক দৰিদ্ৰতা আন্দোলন হৈছে
চিপকো আন্দোলন। যি ১৯৭৩ চনত উদ্ভাৱিত
অঞ্চল হৈছিল। ১৯৭৪ চনত যেনী গাঁৱত পোৰী দেৱীৰ
নেতৃত্বত মহিলাসকলে গছ কাটিবলৈ অহা মানুহবোৰৰ
বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ কৰি প্ৰজোপা - প্ৰজোপা গছক
আকোঁৱালি ধৰি বন ধ্বংস ৰোধ কৰিবলৈ আহ্বান
কৰিছিল।

এই আন্দোলনৰ ফলত উদ্ভাৱিত দখা আৰম্ভ কৰি

বিভিন্ন স্বাভাৱিক বন ধ্বংস আৰু পৰিৱেশ প্ৰদূষণৰ প্ৰতি
আন্দোলন কৰি এই আন্দোলন সৃষ্টি হৈছিল। এনে আন্দোলন
সমূহৰ প্ৰত্যন্ত ১৯৮০ চনত ভাৰত চৰকাৰে হিমালয়
অঞ্চলত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰি পৰিৱেশ বিনষ্ট-
কাৰ্যসমূহক ৰোধ কৰিছিল, যি অৰণ্য সংৰক্ষণ নীতি
এক ঐতিহাসিক পৰিৱৰ্তন আনিছিল।

১৯৮৫ চনত মেথা পাৰ্চকাৰৰ লেভেল আৰম্ভ হোৱা
'নৰ্মদা বচন' আন্দোলন ভাৰতৰ অন্যতম প্ৰভাৱশালী
পৰিৱেশ আন্দোলন হিচাপে জনাজাত। এই আন্দোলনে
নৰ্মদা নদীৰ গুপত হোৱা বৃহৎ বাধা নিৰ্মাণ হৈছিল।
এই আন্দোলনৰ ফলত দুৰ্ভাগ্যবশত আৰু ক্ষতিপূৰণৰ
নীতিসমূহ অধিক কঠোৰ আৰু সংগঠিত হৈছিল।
লগতে বৃহৎ উন্নয়নৰ প্ৰকল্পসমূহৰ পৰিৱেশগত-প্ৰভাৱ
আৰু জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণ তথা অনুমতিৰ প্ৰতি
অধিক গুৰুত্ব দিয়া হৈছিল। বিজ্ঞানী আৰু পৰিৱেশবিদ
বন্দনা শিৱাই ১৯৮৭ চনত নৰ্দাম (Nardamya)
প্ৰতিস্থা কৰি বীজসংৰক্ষণ আৰু কৈৱৰ্ক কৃষিৰ ক্ষেত্ৰ
গুৰুত্বপূৰ্ণ আন্দোলন আৰম্ভ কৰে। তেওঁৰ এই সদাগতা-
মূলক পদক্ষেপে দেখুৱাইছিল যে জন সংৰক্ষণ
কেলৈকে মাটি, বীজ আৰু কৈৱৰ্ক-বৈচিত্ৰ্যৰ সৈতে
পৰিৱৰ্তন হৈ থাকে।

লবদানৰ উদ্যোগত হাজাৰ-হাজাৰ দেশীয় বীজ সংৰক্ষিত হৈছে আৰু বহু কৃষকে বাসায়লিক মুক্ত কৃষিপদ্ধতি গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়াৰ ফলত মাটিৰ আদ্ৰতা বৃদ্ধি, পানীৰ অধিক ব্যৱহাৰ হ্রাস আৰু কৃষি ব্যৱস্থাৰ স্থায়িত্ব বৃদ্ধি পাইছে।

মহিলাসকলৰ অৱদান কেৱল আন্দোলনমূৰ্ত্তি সীমাবদ্ধ নহয়। আত্মা মানিয়ে অৱশ্যে কাজি উৎপাদন বিজ্ঞান আৰু পুনৰনবীকৰণযোগ্য বিকল্প সম্ভাৱন গৱেষণাত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছে। জনকী আমাৰ উদ্ভিদ বিজ্ঞান আৰু জৈৱ-বৈজ্ঞানিক সংৰক্ষণত অগ্ৰণী অৱদান আগবঢ়াইছে। এই বৈজ্ঞানিক অৱদানসমূহে পাৰিৱেশ ব্যৱস্থাপনা আৰু প্ৰাকৃতিক সম্ভাৱন সংৰক্ষণৰ ভিত্তিক অধিক কাজিকালী কৰিছে।

এই সকলো আন্দোলন আৰু উদ্যোগৰ ফলস্বৰূপ বহুস্থায়ী: ভূ-গৰ্ভ পানীৰ হাৰ বৃদ্ধি, বন সংৰক্ষণ আৰু কৃষি ব্যৱস্থাক অধিক সবল কৰি তুলিছে। লগতে ই মহিলাসকলৰ সামাজিক স্থিতি কাজিকালী কৰিছে, আৰু শৈশৱৰ ব্যৱস্থাত তেওঁলোকৰ অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি কৰিছে। সেয়েহে এই আন্দোলনসমূহে পাৰিৱেশ সুৰক্ষাক এক জন-আন্দোলন হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ সফল হৈছে।

চিৰস্ৰেষ্ঠ ভাস্কৰীয়া উপন্যাস - 'দেতাল হাতীৰ উৰ্দ্ধে খোৱা হাওদা'

ইন্দিৰা গোস্বামীৰ উপন্যাস 'দেতাল হাতীৰ উৰ্দ্ধে খোৱা হাওদা' ভাস্কৰীয়া সাহিত্যৰ গভীৰ নৈতিক অনুসন্ধান, সামাজিক দৃষ্টিভঙ্গী আৰু নাৰী অস্তিত্বৰ অস্তিত্বশীল সাহিত্যিক দলিল। এই উপন্যাসখনে মানৱ সত্ত্বাৰ অন্ধকাৰ দিখি-
-সম্বন্ধ উন্মোচন কৰি পাঠকক এক নিৰ্মম বাস্তৱতাৰ
সন্মুখীন কৰে। উপন্যাসখনৰ পটভূমি ভাস্কৰীয়া দুৰ্গম
বনাঞ্চল আৰু হাতীৰ দ্বাৰা কৰা কটা শিবিৰৰ বাস্তৱ
পৰিৱেশত গঢ় লৈ উঠিছে। এই পৰিৱেশত প্ৰকৃতি আৰু
মানৱৰ মাজত অংঘাতৰ সৃষ্টি হয়। বাহ্যিকভাৱে উপন্যাস-
-খনৰ কাহিনীভাগ এটা সাধাৰণ বনাঞ্চলৰ লগত জড়িত
মানুহৰ জীৱনৰ কাহিনী যেন লাগিলেও ইয়াৰ গভীৰতাত
লুকাই আছে এক বিস্তৃত সামাজিক সত্য - অৱহেলিত,

শোণিত আৰু ঘোঁৰে জীৱন ঘামন কৰা মানুহৰ
অন্তহীন ঘণ্টা। বিশেষকৈ নিম্নবৰ্গ আৰু নাৰী চৰিত্ৰ-
-সম্বন্ধৰ জীৱন
নৈতিক কেন্দ্ৰ
উপন্যাস
আছে কাঠ ৰৰি
ব্যৱহৃত 'দেতাল'
'দেতাল' হাতীক
ঘণ্টা আৰু
জীৱন্ত
দেখুওৱা হৈছে।
প্ৰকৃতিৰ
হিংসাৰ গভীৰ
কৰে।
মালত(হাতীচালক)
- তাৰ মাজত
এজন অসমজীৱী,
দেতালৰ সৈতে
সংগ্ৰহ, তেওঁ নিজেও
ঘাতিও ব্যৱস্থাটোৰ

উপন্যাসখনৰ কেন্দ্ৰীয়
হিচাপে গঢ় লৈ উঠে।
খনৰ কেন্দ্ৰবিন্দুত
বহুৰক ফ্ৰেডুত
নাৰীৰ হাতীটো।
ইয়াত শোণিত,
বন্দীত্বৰ এক
অতিচৰিত হিচাপে
এই ঘণ্টাই
ওপৰত চলা
ৰূপে প্ৰকাশ
লগতে
জন দৰিদ্ৰ-
জাৰু
ঘাৰ জীৱন
গভীৰভাৱে
শোণিত
অংঘ

হিচাপে জ্ঞানৰ চক্ৰত জড়িত হৈ পৰে। নামহীন বা সীমিত
 উপস্থিতিৰ স্মৃতি এই নারীসকল উপন্যাসৰ গভীৰ স্তৰত
 গুৰুত্বপূৰ্ণ। তেওঁলোক পিতৃতান্ত্ৰিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক
 জ্ঞানৰ স্মৃতি স্মৃতিৰে জীৱন-স্বপ্ন কৰে। এইদৰে
 নারীসকলৰ অধিকাৰৰ প্ৰশ্নক বুহুতৰ সামাজিক জ্ঞানৰ
 সৈতে সংযোগ কৰে, যি ইয়াৰ এক আধুনিক আন্তঃসংযোগী
 দৃষ্টিভঙ্গী প্ৰদান কৰে।

শৈলীগত দৃষ্টিৰ পৰা গোছামীৰ ত্ৰাণা অতুল
 বাস্তৱনিষ্ঠ আৰু নিৰ্মম সত্যবোধে
 তৰা। তেওঁৰ বৰ্ণনা কোনো ধৰণৰ
 কৃত্ৰিম সৌন্দৰ্যত আৱদ্ধ নহয়।
 বৰঞ্চ ই এক ধৰণৰ দস্তাবেজ
 -স্থলক উপস্থিত বহন কৰে। একে
 সন্মুখতে তেওঁৰ গঢ়ত এক সূক্ষ্ম
 কাব্যিক স্পন্দনো বিদ্যমান, যিয়ে
 বেদনাক অধিক গভীৰ আৰু
 অনুভূতিপূৰ্ণ কৰি তোলে। উপন্যাস
 ধৰণৰ এক অন্যতম শক্তি হ'ল ইয়াৰ
 নৈতিক পৰ্যবেক্ষণ, য'ত প্ৰকৃতি ধৰণে
 জ্ঞান জ্ঞান আৰু সামাজিক অৱস্থা
 প্ৰতিফলিত হৈছে, য'ৰ ফলত উপন্যাস
 কেৱল সাহিত্যিক সৃষ্টিতেই সীমাবদ্ধ
 এক সামাজিক সচেতনতা সৃষ্টি কৰিছে।
 বিশেষকৈ নারী জীৱনৰ নিঃশব্দ ঘৰুৱাক
 ঘিটৰ কেন্দ্ৰ কৰা হৈছে, সেয়া অসমীয়া
 সাহিত্য নারী-সাহিত্যৰ অধ্যয়ন
 এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দলিল। ইন্দিৰা গোছামীয়ে এনে অপূৰ্ব
 সাহিত্য সৃষ্টিৰ মাধ্যমেৰে অসমীয়া সাহিত্যত এক
 স্ৰষ্টাৰী আৰু বৌদ্ধিক প্ৰভাৱ স্থাপন কৰিছে।

-শ্ৰীমতী প্ৰিয়া শৰ্মা
 স্নাতক চতুৰ্থ শ্ৰেণী

অদৃশীয় আকাৰ পিছত

- মন্দিয়া পাল
দ্বিতীয় শ্ৰেণী

মই সৰুৰে পথা পুতলা বহুত ভাল
পাইছিলোঁ। মোৰ ঘৰত কেইবাটাও
পুতলা আছিল, কিন্তু তথাপি

কেতিয়াবা দোকানৰ শেলফত থকা কিছুমান
পুতলা দেখিলে মনটো বেলেগ ধৰণেৰে
আকৰ্ষিত হয়।

এদিন মই চাব লগত বজাৰলৈ গৈছিলোঁ। তাত এটা
দোকানৰ আগত মোৰ চকু হঠাৎ এখন পুতলাত
থলকি প'ল। সেয়া একেবাৰে বেলেগ ধৰণৰ
আছিল - সুন্দৰ কাপোৰ, দীঘল চুলিখিনি আৰু
একেবাৰে জীৱন্ত যেন মূৰ্ছমান।

মই কিছু সময় ধৰি সেইটো চাই থাকিলোঁ।
এনে লাগিছিল এইটো পুতলা যদি মোৰ হয়, তেন্তে
মই কিমান সুখী হ'ম।

মই মাকক লাহে লাহে ক'লোঁ - "মোক এইটো
লাগে।"

ম্মা অলপ সময় চুপা থাকিল, তাৰ পিছত ক'লে -
"এতিয়া নহয়, পিছত ল'ম।"

মই বাহিৰে একো নক'লোঁ, কিন্তু তিওৰত
মোৰ মনটো অলপ ভাঙি প'ল। বজাৰৰ পথা
উভতি আহোঁতে মই বাৰে বাৰে সেই পুতলাটোৰ
কথা ভাবি থাকিলোঁ।

তাৰ পিছত কেইদিন ধৰি মই সুযোগ-পালেই
সেই দোকানলৈ গৈ চাই আহিছিলোঁ -
পুতলাটো এতিয়াও আছে নে নাই।

ঐতিহ্যে মই মনে মনে আকা কৰিছিলোঁ - "হয়তো
আজি মাকে কিনি দিব।" কিন্তু সেইটো নহ'ল।

এদিন মই আকৌ দোকানে গ'লোঁ... কিন্তু এইবাৰ
সেই ঠাইখন খালী আছিল। দোকানে ক'লে - "দুতলাটো
ইতিমধ্যে বিক্রী হৈছে।

সেই মুহূৰ্ত্ত মোৰ মনতে একেবাৰে নিস্তব্ধ হৈ প'ল। কিছু-
দিনে মই অসম দুখী হৈ থাকিলোঁ। একেবাৰে লাগিছিল
ঘিটে ইমান ভাল দাইছিলোঁ, সেইটো মোৰ নহ'ল। লাহে লাহে
মই সেইটো কথা এৰি দিবলৈ চেষ্টা কৰিলোঁ।

তাৰ পিছত এটা উৎসৱ দিনা মোক এটা পেকেট দিলে।
ক'লে - "এইটো তোমাৰ বাবে।"

মই অসম আচৰিত হৈছিলোঁ। দোকতে পুৰি মই মই
একেবাৰে শ্বাকি গ'লোঁ। ভিতৰত এটা দুতলা আছিল -
আপৰটোতকৈ বেছি সুন্দৰ বেছি যুলেৰে আৰু থোয়া মই
সেইটো হাতত লৈ বহুত সময় হুমে থাকিলোঁ। তাৰ পিছত
লাহে লাহে হাঁহি উঠিলোঁ।

সেই মুহূৰ্ত্ত মোৰ মনত এটা কথা আছিল -
ঘিটে মই ইমান দিন ধৰি বিচাৰিছিলোঁ, সেইটো পালে হয়তো
মই এই দুতলাটো কেতিয়াও নাখালোঁ হৈছিল।
সেইদিনা মই সঁচাকৈ সুখিলোঁ - আমি ঘিটেৰ বাবে ইমান
আকা কৰি থাকোঁ, সেয়া সদায় আমাৰ বাবে সঠিক নহয়।
কেতিয়াবা আমি নোপোৱা মানে হেৰুৱা নহয়.....

সেয়া হয়তো কেৱল এটা সময় -
যেতিয়া আমাৰ বাবে তাৰপৰা ভাল কিবা আৰ্জিবলৈ সক্ষম
হৈ থাকে।

পোহৰৰ আঁচ

- লিখিতঃ দে
দ্বিতীয় শ্ৰেণী

গাঁওখনৰ নাম আছিল সৰুবিলা। পাহাৰ আৰু জংঘলৰে ঘেৰাও কৰা সেই গাঁওখনত বিদ্যুৎ নাই, ডাঙৰ বাস্তা নাই- কিন্তু মানুহৰ মনৰে পোহৰৰে ভৰম্পূৰ আছিল।

বিমা সেই গাঁওখনৰ এগৰাকী ছাত্ৰী। তাইৰ সপোন আছিল ডাঙৰ হৈ শিক্ষিকা হোৱাৰ। কিন্তু সন্ধ্যা হ'লেই অন্ধকাৰ গাঁওখনত লাগি আহে আৰু পঢ়াৰ বাবে সোহৰ বিচাৰি তাই কেতিয়াবা দেউতাৰ লগত তেলৰ বাতি জ্বলাই কষ্ট কৰি পঢ়িছিল। কিন্তু বিমাই নিজৰ লক্ষ্যৰপৰা আঁতৰি যোৱা নাই। সপোন পূৰণ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল।

এদিন গাঁওখনত এজন নতুন মানুহ আহিল। তেওঁৰ নাম আছিল অমল শৰ্মাকীয়া। তেওঁক সকলোৱে অমল দা বুলি মাতে। তেওঁ ক'লে, "মই সৌৰশক্তিৰ পোহৰ আনিব খোজো।" মানুহৰে অশ্রম সন্দেহ কৰিলে, কিন্তু বিমাৰ চকুত আঁজা জ্বলি উঠিল। বিমা নিজৰ সপোন জ্বলাই জ্বলিব দাৰিব বুলি আঁজা কৰিলে।

কেইদিনমানৰ ভিতৰত, অমল দাই কেইবাটাও ঘৰত জৰু সৌৰ বাতি ল'গালে। সেই সন্ধ্যাত অশ্রম-বাৰৰ বাবে বিমাই নিজৰ ঘৰতে উজ্বল পোহৰত বহি মেমি পঢ়িবলৈ বহিল। তাইৰ চকুত আনন্দত

চকুপানী ভিলিকি উঠিল।

বছৰ কিছুমান দিহুত, ষিমা সৰ্চাকৈয়ে
গাঁওখনৰ স্ৰথন্ন জিঞ্জিকা হ'ল। এতিয়া অহৰ
শ্ৰেণীকোঠাত পোহৰ মাত্ৰ বাতিৰে লহয়—
সপোন আৰু জিঞ্জিৰো পোহৰে ভেদুৰ।

জিঞ্জিৰা : সৰু এটা পোহৰে তাৰ সপোন
গঢ়ি তুলিব দাৰু।

Biki Bora

প্রতিভা

- অমিয়া হান্নিমা
স্বাভিক চক্ৰমা স্বাণ্যামিকা

সা-ৰে-গা-মা-পা-ধা-নি-তাঁ। আঁতাইকেইটি স্বৰৰ
সৈতে দৰিচিত আছিল তাই। 'সা-ৰে-গা-মা'ৰ সৈতে
কি যে এক আত্মিক স্নেহ আছিল তাইৰ। দেউতাকে
অফিচৰপৰা ঘৰলৈ আহি পোনে পোনে খোজ লৈছিল
স্বাৰ্গীয় কোঠালৈ। অৰ দাছত, দেউতাকৰ সুৰীয়া আঙুলি
পৰাওত, হাৰমনিয়ামৰ স্পৰ্শ লহৰত স্নান পাই উঠিছিল
নিশ্চুপ। ঘৰখন। ঘৰৰ সকলোৰে আহি থুপ গাইছিলি-
দেউতাকৰ স্তব্ধ। সুৰীয়াৰে মৰিয়াত বহি সপৰিহালৈ
পাতৰ আশ্বাসত লাগিছিল। স্নেহেৰে জীপাল হৈ
উঠিছিল তেওঁলোকৰ স্মৃতিত সন্ধিয়া, সুৰীয়া সময়ৰ
সুৰীয়া স্মৃতি তাই যেন ক'বাত উঠি - তাই যাব খোজে।

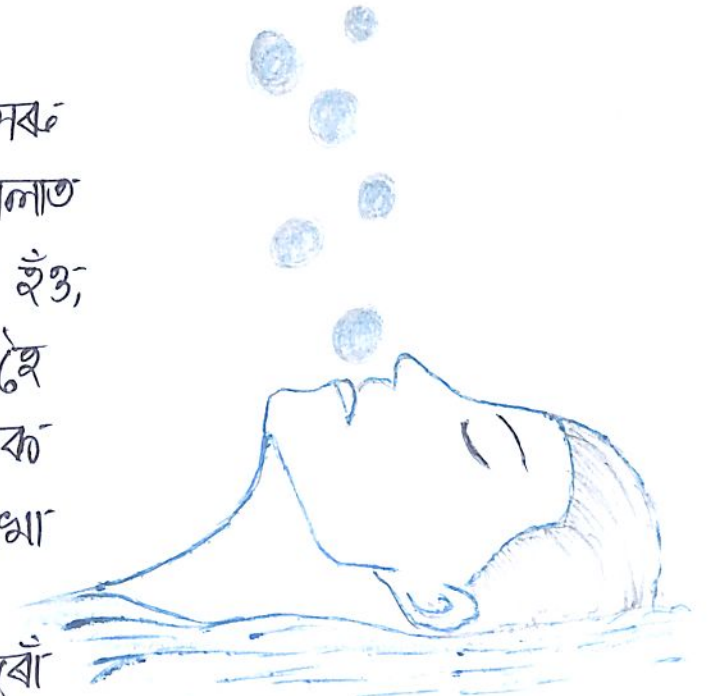
“বাগিনী, কি কৰি আছা ইয়াত অকলে-অকলে?”

সোণক টিউচনৰপৰা দুটা দিয়াৰ সময় হৈছে লহৰ। লৈ
আহাৰে যোৱা আদি অফিচত যিহে গাটনি হ'ল। এক
ছেকেণ্ডো আৰু বাহিৰলৈ ওলাবলৈ মন নাই। অ'আৰু
শুনাচেন, মোৰ যো নীলা বৰুৱা সেই চাৰ্টটো পুই দিবাচেন,
স্নায়ে দিয়া চাৰ্ট, পিছিবলৈ বৰ আৰাম জালা। অ'আৰু
আদি ষাঠি দানীৰ আৰু কাৰ্ট থাম দেই, থুনায়াৰে বনাৰ,
নিমখ বেটু নিদিবা। যোৱা যোৱা এতিয়া সোণক লৈ আহা।
-ৰাজীৱৰ কথাবোখত তাইৰ কাণখনে সহায় দিলে নে নাই,
নাথানে, তাইৰ চকুখুৰিয়ে স্নাথোন দেউতাকৰ হাৰমনিয়ামখন
বিচাৰি আছিল।

নদীয়ে যদি কথা কয়...

প্রিয় নদী,

মই এখন নদী - প্রকৃতিৰ এক সৰু
অথচ অমূল্য সৃষ্টি। পাহাৰৰ কোলাত
জন্ম লৈ মই খীৰে খীৰে তাৰে ইঁও,
বন - জংঘল, গাঁও - নগৰ পাৰ হৈ
জীৱন বিলাই আগবঢ়ো। তোমাক
চালে মোৰ নিজৰ স্ৰষ্টিছবি দেখা
যায়, কাৰণ তোমাৰ দৰে মইও
জীৱন দিওঁ, লালন - পালন কৰোঁ

আৰু সহনশীলতাৰে সকলো অহোঁ। তুমি এখন ঘৰ গঢ়, প্ৰথম
সমাজ গঢ়। তোমাৰ স্নেহ, ত্যাগ আৰু সহানুভূতিয়ে সকলোক
একেসঙ্গে বান্ধি ৰাখে। তেনেদৰে মইও মোৰ পানীৰে কৃষি
উৰ্বৰ কৰোঁ, জীৱ-জন্তুক আশ্ৰয় দিওঁ আৰু মানুহৰ জীৱন
সহজে কৰোঁ। তোমাৰ দৰে মইও নিৰাৱে কাম কৰোঁ - কোনো
স্ৰাতিদানৰ আকা নকৰাকৈ।

কিন্তু, প্রিয় নদী, আমাৰ দুয়োৰে জীৱনত এটা মিল আছে
আমাক বহু সময়ত অবহেলা কৰা হয়। তোমাৰ মৰ্যাদা
কেতিয়াবা লঙ্ঘিত হয়, তোমাৰ কলুষৰ দমন কৰা হয়।
তেনেদৰে মোকো মানুহে অপব্যৱহাৰ কৰিছে - মোৰ পানীত
মল - মূত্ৰ, মাস্টিক আৰু বিষাক্ত পদাৰ্থ পেলাই মোক
অসুস্থ কৰি তুলিছে। মোৰ স্বচ্ছতা হেৰাই গৈছে, মোৰ

জীৱনশক্তি জীৱন হৈ দৰিদ্ৰ।

তুমি, তুমি যেনে জীৱিকাৰী, তেনেদৰে মইও ভয়ংকৰ
নগৰী। সকলো বাধা অতিক্ৰম কৰি মই আগবাঢ়ি যাবোঁ।
তোমাৰ সাংগ্ৰাম মোক অনুপ্রাণিত কৰে। তুমি যদি নিজৰ
অধিকাংশ বাবে দুঃস্থ হওঁ, তেন্তে সমাজত দৰিদ্ৰতা নিশ্চিত।
আৰু জানুহে যদি মোক সন্মান কৰে, তেন্তে দৃষ্টিগোচৰ
সেউলীয়া আৰু সুন্দৰ হ'ব।

মই তোমাক ক'ম - "নিজৰ স্বল্প বুজা, নিজকে সন্মান
কৰা।" তুমি কেৱল ঘৰৰ লহয়, সমগ্ৰ সমাজৰ জীৱিকা
লগতে মোকো মনত ৰাখা। মোৰ দাতা বিস্তৃত ৰাখা,
মোৰ দাতা গঢ় বোধনা কৰা, প্ৰকৃতিক ৰক্ষা কৰা।
তুমি আৰু মই দুয়ো দীৰ্ঘকালীয়া প্ৰাণী,
একেদৰে থাকিলে দৃষ্টিগোচৰ অধিক সুন্দৰ হ'ব।
জৈৱত মোৰ প্ৰেৰণা আৰু - তুমি যেন আগবাঢ়ি
যোৱা, তেনেদৰে মোকো বাঁচিবলৈ দিয়া। আমাৰ
প্ৰাণত আৰু সুৰক্ষাৰ্থে আগলৈ প্ৰদৰ্শন ৰিহাৰ
নিৰ্ধাৰণ কৰিব।

অশেষ স্নেহেৰে,
তোমাৰেই, নদী

নিবନ୍ଧ

- শ্ৰীয়া খানিকৰা
ভূৰ্থ ধান্দামিকা

হে নাৰী, তুমি যে হৃদয়ৰ
সৰোত্ম সুৰ্টি,
ক্ৰমাৎ 'স্বপ্না' তুলনা
কৰিব পাৰিব
ভ্ৰামৰা অক্ষীয়া সুৰ্টি ?
নোৱাৰি,
নোৱাৰি নাৰী,

আকাশৰ দৰে ভ্ৰামৰা বিশালতা,
বগৰুৰ দৰে ভ্ৰামৰা চপ্ৰতলতা,
সাগৰৰ দৰে ভ্ৰামৰা সৰীষতা,
পৰ্বতশৃংগৰ দৰে ভ্ৰামৰা ওমকাংক্ষা,
তুমি অনুপম নাৰী,
তুমি অনুপম ।

দৃষ্টিত স্নানি
অধীৰত স্নানি
হৃদয়ত স্নানি
অথচ,

শ্ৰীয়া মা'ভাৰে সকাপাৰ্কে স্ত্ৰীয়াই 'ভ্ৰামৰা' ।

নাৰী তুমি নিবন্ধি সুঁতি হোৱা
সেৱাৰিত হে 'স্বপ্না'
অনলীৰ সুৰে - সুৰে,
অননু জালে - জালে ॥

ମା

- ଭଲଟି ଟାଣିଦି
ମାତକ ଚୁକ୍ତମ. ସାମାଜିକ

ମା, ତୁମି ଶୋର ସରାପର ଡରା,
କରକର ତୁମି ଏଧନ ସରା ।
ତ୍ରାମାର ସୋଲାର ନାଟି କରୁ ସୁଧ,
ନାହାରି ହାଟି ଜୀବନର ସମସ୍ତ ସୁଧ ।

ତୁମି ଶୋର ଜୀବନର ସେକ୍ସ ମାତ,
ମାତାୟ ସାଧିକା ଶୋର କରୁତ ହାତ ।
ତୁମି ଶୋର ନାହିଁ ଶୋର ହାଁ,
ଶୋର ପ୍ରାଥମିକାନ ମାତ୍ରାନ
ତୁମି ଉ' ମା ।

ମା, ତ୍ରାମାର ବେନେତ୍ରୀ କରକ
କ'ତା ସିଜାରି ନାମାଟି ଓରଡ଼ୋ ଜୀବନ,
କରକର ସରକାନତ, ତ୍ରାମାର ସୋଲାର
ସୁନର ଲ'ଗା କରକ ।

ମା, କିହେର ଓନାତାମ ତ୍ରାମାର ?
କିହେର ମୁକ୍ତିମ ତ୍ରାମାର ?
ଏହି ସରକାନିଧାନେହି ତ୍ରାମାର
ତ୍ରାମାର କାହାର ,
ତ୍ରାମାର କରକର ,
ତୁମିସେହି ମୁକ୍ତି,
ତୁମିସେହି କରକୀ
-ତ୍ରାମାରୁହି ବିଲିନ ହୁ
ଶୋର ଓନାଦି - ଉନାଦି ॥

নাৰী এখন অবিৰাম বৈ ঘোৱা নদী

- দিব্যা কুমাৰী সিং (দ্বিতীয় মান্মাৰ্গিক)

তুমি বৈ ঘোৱা নদী এখনলৈ কেতিয়াবা মন
কৰিছানে?

এখন বৈ ঘোৱা নদী আৰু এজনী নাৰীৰ
জীৱন একেই, নহয় জানো?

যিদৰে এখন নদীয়ে হাজাৰ দুখ-বিষ নিজৰ
স্বকৃত বাধা কেতিয়াও তৰাকি নৰয়,

ঠিক তেনেদৰে এগৰাকী নাৰীয়েও নিজৰ যাত্ৰা,
অপমান, কষ্ট পাহৰি নদীৰ দৰে বৈ যায়,
অবিৰাম বৈ যায়।

কিন্তু কোনোবাই বুজে নে তাইৰ হৃদয়ত ধূপ ছাই থকা
দুখ - কষ্টবোৰ?

কোনোবাই লক্ষ্য কৰিলে তাইক পৰিধান কৰোৱা
সেই মোহাৰ জীকলিবোৰ?

তাৰ উত্তৰত থকা কষ্টবোৰ কেয়াল
তায়ে বুজি পায়।

তাই নিজৰ কষ্ট বুজি, নিজৰ জীকলি
ভাঙি, নিজৰ জীৱনত আগবাঢ়ি যায়।

নিজৰ জীৱনত বৈ যায়,

নিজৰ দুখ ত্যাগ কৰি যায়,

তাই নদীৰ নিচিনা অবিৰাম বৈ যায়,

কেবল বৈ যায়।

ফাগুন

- হৃদয় ভেঙে
শাওন দ্বিতীয় খান্দামিন

ব্যস্ত অস্বস্ত

তলস্বা ফুল চাঁওতে অবা শুকন

নাওখিলা বেদনাক আঁওফাণ কবি

ভবিষ্যে গৰকি আহিলি একু বেমা.....

ভূবিষ্যে যে আহি নাই.....

কেনে আছ.....??

ফাগুনে বাক এক আশনি কবিছে নি.....??

কিনো কবি.... উত্তুৰা ফাগুনৰ এইয়া

বনিয়া বতাহ

পদূলি ঢাকি পলাশ অবিছে.....

পলাশৰ বঙা বঙা বুকুত ডাঠকৈ

লাগিছে.....

আইৰ কপালৰ স্নেহকনো চাগে

নিওই মাৰ্কেতে এনেকৈয়ে

ডিম্বিকিছিল.....

কপালৰ বাগ্গনী বোমিটোৰেও চাগে

নিওইৰ বুকু এনেকৈয়ে হেঙুল কবি

ভুলিছিল.....

কিমান যে বিখাদ.....!!

তলস্বা শুকন নাওখিলা যেন মোৰ

আইৰ আহি নবা মেউজীয়া

কানোৰগাজ.....

এতিয়া বগা আজঘোষত স্নেহ বহি

শুকন নাওৰ স্মৃতিৰ বং খৰিছে.....

ফাগুনৰ আহি নাই.....

ব্যস্ত ফাগুন...

বাক মাৰি অথব লৈ ঘাবি.....

এলাগী স্নেহৰো আছ স্নেহ

কাহিনী.....

স্মৃতিৰ টুকুৰা বিচাৰি

- প্ৰমত্তপৰ্ণা বড়া
চতুৰ্থ শতাব্দী

দেখকুৰি দেওনা দাব কৰাৰ পাছত
চিনাকী বাটেৰে হেৰোৱা সোণাৰ টুকুৰা বিচাৰি যাও।
সঠিক ঠিকনা নাই,
জোঁজোৰৰ সোণালী স্মৃতিৰ দীপাল অৱশেষবোৰে
জায়ে, সন্ধানি যাত্ৰাৰ প্ৰেৰণা দি যায়।
সময় চেকুৰি গ'ল, আঁজাও ভাৰহি গ'ল
আদৰ্শত দেখা সন্ধানৰ জয় হ'ল যদিও,
লৰালিৰ সন্ধানত প্ৰতিয়াও কিৰিলি দাবি উৰি ফুৰিছে,
উমলি ফুৰা নাহৰদোপাৰ তলত, সন্ধানি দুইজালৰ
চাপৰ আদাত

নাথবা,

ঘোনে থোৱা টেবুলৰ সন্ধানৰ বেষণ।
খিমিকি জ্বলা চাকিটে দ্বিৰ হ'ল
সন্ধানিৰ জলনি চালত গুলমিৰলৈ ল'লে,
তথাপি জানো চিকমিক পোহৰও হুত কল্পনা কৰা-
জাদুতা জানো দাহৰিব দাবি?

English
Section

Women As A True Nation Builder

Women. they've always been there, quietly shaping everything we call home. Not just in the shadows, but right at the heart of it building societies with their hands, minds, hearts.

Think about it: they teach our kids the first lessons in kindness, grit, the stuff that sticks. Education?

They're the spark. In places like rural India, women's groups are turning barren fields into buzzing markets, lifting families from dirt floors to dreams. Economies hum because of them. Health blooms. Culture endures. Without their steady push, we'd stumble. But history shows us the walls they've crashed through. Patriarchy's iron grip. Whispers calling them weak, unworthy. Locked out of schools, jobs, voices silenced.

Remember Savitribai Phule? She marched through stones and sneers in 1848, opening the first school for girls. defying an entire world

Sunita Williams

Sunita Williams is a renowned NASA astronaut of Indian-Slovenian descent with over 600 days in space.

She holds records for the most spacewalks

by a woman and commanded the ISS. Her

Indian heritage via her father makes her a cultural icon in India. She inspires Indian youth in STEM through school visits and engagements.

Williams promotes national pride by taking Indian symbols like the Bhagavad Gita to space.

She celebrated 'Diwali' in orbit, boosting space exploration enthusiasm. She champions women in STEM, breaking gender barriers in science.

As a first woman ISS commander, she motivates girls in aviation and engineering. Her resilience during long missions highlights mindset-driven empowerment. She influences policies and aspirations for female scientists in India.

Sofiya Qureshi

Colonel Sofiya Qureshi is an Indian Army officer from the Corps of Signals. She made history leading women in multinational exercises and UN missions. From a third-generation military family, commissioned in 1999. Served in counter-insurgency ops and built key communication networks. Led briefing for Operation Sindoor, the 2025 anti-terror strike. First woman to helm such high-profile defense roles. Her courage breaks barriers for women in uniform. Inspires Gen-Z girls to join armed forces fearlessly. Urges them: "Be the firepower and firewall of Bharat." Motivates thousands to serve India with pride.

Vyomika Singh

Chief Commander Vyomika Singh is an Indian Air Force helicopter pilot.

Commissioned in 2004, she flies Chetak and Cheetah helicopters with over 2,500 hours.

Served in tough areas like Jammu & Kashmir and Northeast India.

Co-led the Operation Sindoor 2025 briefing with Col. Safiya Qureshi. First in her family to join military; engineering graduate.

Earned permanent commission in 2019; led 2020 Arunachal rescue. Exemplifies women's growing role in Indian defense aviation.

Screaming no. Marie Curie, mixing brilliance with sheer will in labs that shunned her. Malala, a bullet in her head, still shouting for every girl's right to learn. And these quiet revolutions: laws finally bending, like India's big inheritance shift in 2005, or the way raw fire of #MeToo ripping secrets wide open. They climbed. They fought. Bruised, but unbroken. Empower them more. Watch nations scar - fairer, fiercer, alive.

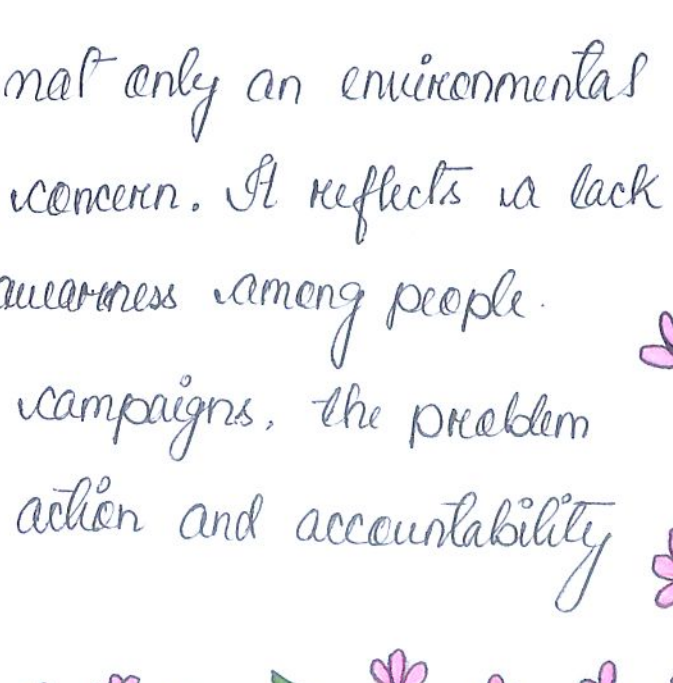
- Rinoy Dutta
B.A. 2nd Sem

Pollution of Rivers and Silence on the Suffering Women

Rivers have always been an essential part of human life. They provide water for drinking, agriculture and support natural ecosystems. However, in recent times, many rivers have become heavily polluted due to human activities. Industrial waste, plastic materials, sewage and harmful chemicals are continuously discharged into rivers, making the water unsafe and unhealthy. As a result, aquatic life is damaged and people who depend on rivers face serious health and livelihood problems.

River pollution is not only an environmental issue but also a social concern. It reflects a lack of responsibility and awareness among people. Despite various rules and campaigns, the problem continues because proper action and accountability are often missing.

Similarly, society often remains silent about another serious issue, the suffering of women.

Many women face problems such as violence, discrimination and inequality in their daily lives.

However, due to fear, social pressure and lack of support many of them do not raise their voices.

This silence is a major concern. Just as polluted rivers are ignored until the situation becomes critical, the problems faced by women are also often neglected. Such neglect increases suffering and delay justice.

Both these issues are connected through society's indifference. Rivers and women both deserve care, respect and protection. It is the responsibility of every individual to take action, whether by protecting the environment or by supporting women's rights and dignity.

Amalraj Tete
4th semester

Work Participation of Women in India

Women's work participation refers to the involvement of women in economic activities such as paid employment, self-employment and unpaid family work. It is an important indicator of gender equality and economic development. Although, women constitute nearly half of India's population, their participation in the workforce has traditionally been lower due to social, cultural and economic barriers. However, in recent years, there has been gradual improvement, reflecting growing empowerment and inclusion.

A large share of working women in India is concentrated in the primary sector, especially agriculture and allied activities. Nearly 60-65 percent of working women are engaged in farming, livestock rearing, fisheries and related work. Women play a crucial role in sowing, transplanting, weeding, harvesting and post-harvest processing. However, much of this work is unpaid or underpaid and women often lack ownership of land and access to resources. As a result, their contribution remains

undervalued.

Women's participation in the secondary sector (industries and manufacturing) is comparatively lower but gradually increasing. Around 15-20 percent of working women are engaged in activities such as textile production, handicrafts, food processing and small-scale industries. Many women work in informal or home-based units where wages are low and job security is limited. Lack of technical skills and training also restricts their entry into higher-level industrial jobs.

The tertiary or service sector is the fastest-growing area of employment for women, especially in urban areas. Women are increasingly working in education, healthcare, banking, administration and information technology. These jobs offer better wages, job security and career advancement opportunities. However, challenges such as work-life balance, workplace safety and limited leadership roles still persist.

There is also a noticeable rural-urban difference in women's work participation. Rural women tend to have higher participation rates due to involvement in agriculture and family-based work. In contrast,

Urban women often show lower participation because of higher educational engagement, social norms, and limited suitable job opportunities. Many women also leave jobs after marriage or childbirth due to household responsibilities and lack of support systems.

The Government of India has taken several initiatives to improve women's participation in the workforce. Programs such as Self-Help Groups (SHGs), MGNREGA, and Skill India aim to provide employment opportunities, skills development and financial independence. Efforts are also being made to promote women entrepreneurship, digital literacy and access to credit.

According to recent surveys, female labour force participation in India has shown improvement, but many women are still employed in informal, low-paid and insecure jobs. Therefore, the focus should not only be on increasing participation but also on improving the quality of employment, ensuring equal pay, job security and safe working conditions.

In conclusion, women's work participation in India is gradually improving, reflecting positive progress toward empowerment and equality. However, challenges such as gender inequality, informal employment and social barriers remain. For inclusive and sustainable development, it is essential to ensure that women have access to secure, well-paid and dignified employment opportunities.

- Fiza Siddique
2nd Semester

Inflation and Its Impact on Women

Inflation, the steady rise in prices of goods and services, affects everyone but its impact on women is often deeper and less visible.

As prices increase, managing daily household expenses becomes more difficult and in many families women are the ones who bear this responsibility.

Women, especially those in low-income groups or informal sectors, face greater challenges during inflation. Their earnings are often lower and less stable, making it harder to cope with rising costs of food, healthcare and education. For homemakers, inflation means stretching limited resources to meet the needs of the entire family.

Moreover, inflation can reduce women's access to essential services. When budgets shrink, spending on women's health, nutrition and

education is often compromised first. This silently widens inequality and affects their overall well-being.

Addressing inflation is not just an economic issue but also a social one. Policies should focus on protecting vulnerable groups, especially women, by ensuring fair wages, price stability and access to basic necessities.

Inflation is more than rising prices, it is a challenge that highlights the hidden struggles of women and calls for inclusive solutions.

— Amalraj Tete
5th semester

Where Women And Rivers Meet

She begins like a river
quiet, unnoticed, small,
a gentle stream of dreams
no one listens to at all.

She flows through paths of life,
through stones, through shifting sand,
giving more than she receives,
like rivers feeding land.

Like Sacred Ganga, she nurtures all,
yet asks for nothing back,
she carries worlds upon her heart,
but walks a silent track

She bends but never truly breaks,
she changes, yet stays true,
a river and a woman -
both powerful, both new.

In every man, in every tear,
their stories intertwine,
for where a river learns to flow,
a woman learn to shine.

- Liza Siddique
2nd Semester

The One Who Flows Like A River

She is a lady, flowing with the flow,
Just like a river that softly flows.

Blowing away all the knots,
Breaking down all the barriers,
Removing away all the titles,
She flows, carrying her glow.

The pain she carries, no one knows,
The tears that fall, no one saw.
The only thing they ever saw was
her strong comeback everytime that she show.

She doesn't chase, she simply flows,
Where fate intends, her current goes,
No force can bind, no wall can stay,
She finds her path in her own way.

Therefore, she is compared to a river
that keeps flowing carrying its glow.

- Dibya Kumari Singh
B.A 2nd semester

Before you Shine for others

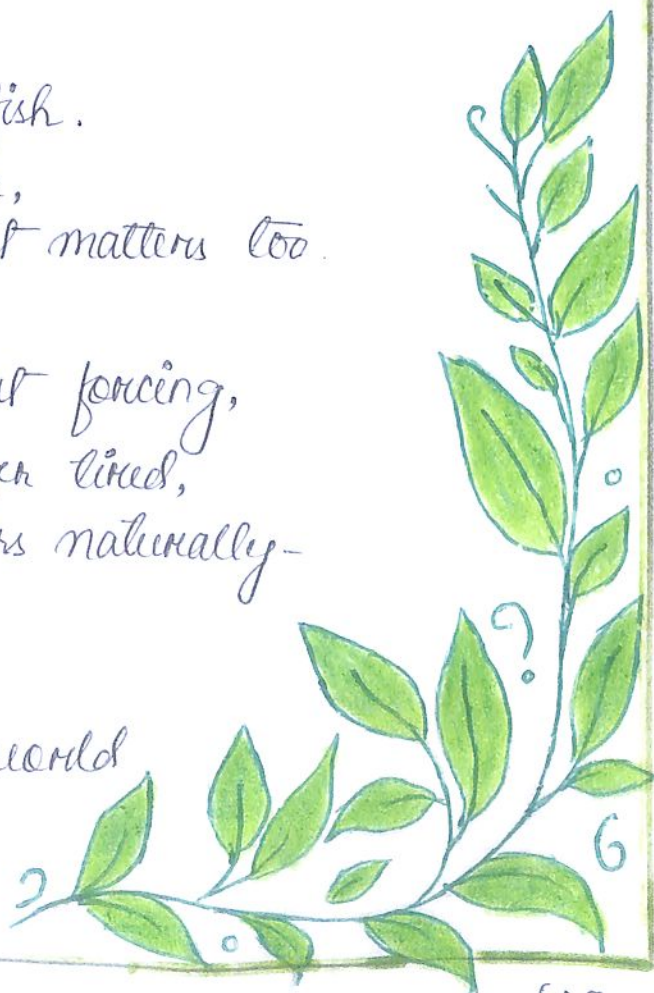
- Trailukya Chetia
B. A 2nd Sem

Be lights first for yourself-
before you become the sunrise for others.
Sit with your own shadows,
listen to the ache you keep silent,
for even wounds deserve patience and care.

Learn to forgive the days you were not strong,
the nights you broke quietly
so no one would hear.
Water your own soul gently,
because a drained heart cannot keep shining.

Rest is not weakness,
choosing yourself is not selfish.
It is survival, it is wisdom,
It is learning that your light matters too.

Only when you grow without forcing,
when your smile is no longer tired,
will your light reach others naturally-
soft, steady, real.
And then, without trying,
you will illuminate the world
simply by being whole.

Quiz

1. Who was the first Indian woman doctor?

Ans: Amambai Jishi

2. First Indian woman to get a PhD?

Ans: Kamala Senani

3. First Indian woman to receive D. Sc (Doctor of Science)?

Ans: Asima Chatterjee

4. First Indian woman meteorologist?

Ans: Anna Mari

5. First Indian woman scientist to head Botanical Survey of India?

Ans: Janaki Ammal

6. First woman Prime Minister of India?

Ans: Indira Gandhi

7. First woman President of India?

Ans: Pratibha Patil

8. First woman Governor of an Indian state ?

Ans: Sarojini Naidu

9. First woman Chief Minister of an Indian state ?

Ans: Sucheta Kriplani

10. First woman Union Cabinet Minister of India ?

Ans: Rajkumari Amrita Kaur.

11. First woman IPS officer of India ?

Ans: Kiran Bedi

12. First woman IAS officer of India ?

Ans: Anna Rajam Malhotra

13. First woman judge of Supreme Court of India ?

Ans: Fathima Beevi

14. First woman High Court judge in India ?

Ans: Anna Chandy.

15. First Indian woman in space ?

Ans: Kalpana Chawla

16. First Indian - origin woman in space mission?

Ans: Sunita Williams

17. First Indian woman to climb Mount Everest?

Ans: Bachendri Pal.

18. First Indian woman Olympic medal winner?

Ans: Karnam Malleswari

19. First Indian woman combat pilot?

Ans: Anani Chaturvedi.

20. First woman Air Force officer pilot (India)?

Ans: Harita Kaur Seal.

21. First Indian woman to open a girls' school?

Ans: Savitribai Phule

22. First Indian woman playback singer legend?

Ans: Kala Mangeshkar.

23. First Indian woman lawyer?

Ans: Cornelia Sorabji

24. First woman Nobel Prize winner connected to India?

Ans: Mother Teresa

List of Nobel Laureates in Economics 1969 - 2025

YEARS	LAUREATES	AWARDED FOR
1969	Lagom Friisch (Norway) Jan Tinbergen (Netherlands)	Econometric models and dynamic economic analysis
1970	Paul A. Samuelson (USA)	Scientific foundation of modern economics
1971	Simon Kuznets (USA)	Economic growth and national income analysis
1972	Kenneth J. Arrow, (USA) John R. Hicks, (UK)	General Equilibrium and welfare theory
1973	Wassily Leontief (USA)	Input - output analysis
1974	Friedrich A. Hayek (UK) Gunnar Myrdal, (Sweden)	Money, Fluctuations, and institutions

1975	Leonid Kantorovich (USSR) Tjalling C. Koopmans (USA)	Optimal resource allocation
1976	Milton Friedman (USA)	Consumption, monetary history, stabilization policy.
1977	James E. Meade, (UK) Bertil Ohlin, (Sweden)	International trade and capital flows.
1978	Herbert A. Simon (USA)	Decision making process within economic organisation
1979	Arthur Lewis, (UK) Theodore W. Schultz (USA)	Development economics and human capital
1980	Lawrence R. Klein, (USA)	Econometric forecasting models.
1981	James Tobin, (USA)	Financial Markets and macroeconomics.
1982	George J. Stigler, (USA)	Industrial structure and regulation
1983	Genealog Debreu, (USA)	General equilibrium theory
1984	Richard Stone, (UK)	National income accounting

1985	Franco Modigliani (USA)	Household saving and corporate finance
1986	James M. Buchanan (USA)	Public choice theory.
1987	Robert M. Solow (USA)	Theory of economic growth
1988	Maurice Allais (France)	Markets and efficient resource use
1989	Juhyue Haavelmo (Norway)	Foundations of econometrics
1990	Harry Markowitz, Merton Miller, William Sharpe, (USA)	Portfolio theory and finance.
1991	Ronald Coase, (UK / USA)	Transaction costs and market structure
1992	Gary S. Becker, (USA)	Applying economics to social behaviour
1993	Robert Fogel, Douglass North, (USA)	Economic history using theory and data.

1994	John Harsanyi (USA) John Nash (USA) Reinhard Selten (Germany)	Game theory equilibrium analysis
1995	Robert E. Lucas Jr (USA)	Rational expectation macroeconomics
1996	James Mirrlees (UK) William Vickrey (Canada)	Incentives under asymmetric information
1997	Robert Merton (USA) Myron Scholes (USA)	Pricing financial derivatives
1998	Amaritya Sen (India)	Welfare economics, Poverty, famine
1999	Robert Mundell (Canada)	Monetary dynamics and optimum currency areas
2000	James Heckman (USA) Daniel McFadden (USA)	Microeconometrics and discrete choice
2001	Wkerlof (USA) Spence (USA) Stiglitz (USA)	Markets with asymmetric information
2002	Daniel Kahneman (Israel) Veronon Smith (USA)	Behavioural economics and experiments.
2003	Robert Engle (USA) Clive Granger (UK)	Time series volatility and cointegration

2004	Finn Kydland (Norway) Edward Prescott (USA)	Dynamic macroeconomic and business cycles.
2005	Robert Aumann (Israel) Thomas Schelling (USA)	Conflicts and cooperation game theory
2006	Edmund Phelps (USA)	Intertemporal trade-offs in macroeconomics
2007	Hurwicz (USA) Maskin (USA) Myerson (USA)	Mechanism design theory.
2008	Paul Krugman (USA)	Trade patterns and economic geography.
2009	Elinor Ostrom (USA) Oliver Williamson (USA)	Governance of commons and firm boundaries
2010	Diamond (USA) Mortensen (USA) Pissarides (UK)	Search frictions in markets
2011	Thomas Sargent (USA) Christopher Sims (USA)	Causes and effects in macroeconomy
2012	Alvin Roth (USA) Lloyd Shapley (USA)	Matching theory and market design.

2013	Eugene Fama (USA) Lars Hansen (USA) Robert Shiller (USA)	Asset price empirical analysis
2014	Jean Tirole (France)	Market power and regulation.
2015	Angus Deaton (UK)	Consumption, poverty welfare
2016	Oliver Hart (UK) Bengt Holmstrom (Finland)	Contract theory
2017	Richard Thaler (USA)	Behavioural economics
2018	William Nordhaus (USA) Paul Romer (USA)	Climate economy and endogenous growth
2019	Abhijit Banerjee (India) Esther Duflo (France) Michael Kremer (USA)	Experimental approach to poverty
2020	Paul Milgrom (USA) Robert Wilson (USA)	Auction theory
2021	David Card (Canada) Joshua Angrist (USA) Cruide Imbens (Netherlands)	Natural experiments and labour economics
2022	Ben Bernanke (USA) Douglas Diamond (USA) Philip Dybvig (USA)	Banks, financial crises

2023	Claudin Goldin (USA)	women's labour market outcomes.
2024	Daron Acemoglu (USA) Simon Johnson (UK) James Robinson (UK)	Institutions and prosperity
2025	Joel Mokyr (Netherlands) Philippe Aghion (France) Peter Howitt (Canada)	Innovation and creative destruction drive long-term economic growth.

हिंदी
विभाग

भारत में नदियों को क्यों माता के रूप में पूजा जाता है।

- सरिता कुमारी गुप्ता
चौथा छात्रा

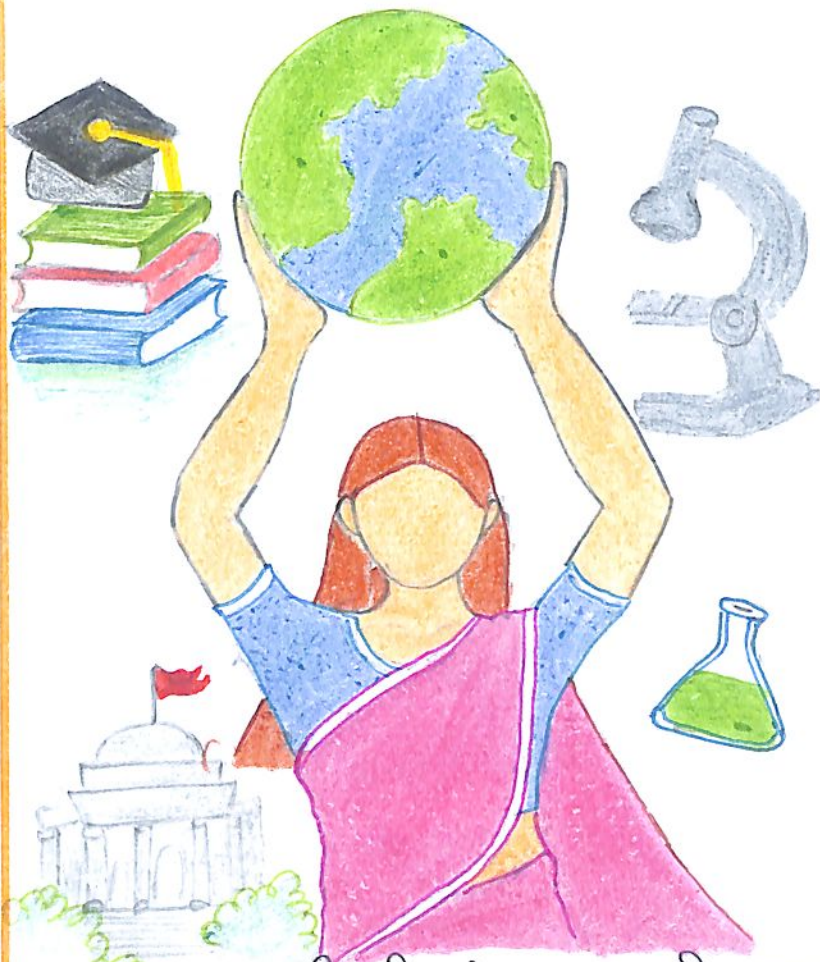
भारत में नदियों को "माता" इसलिए कहा जाता है क्योंकि वे जीवन, जल, खेती और सभ्यता का आधार रही हैं। वे सिर्फ पानी की धारा नहीं, बल्कि पोषण, आजीविका और सांस्कृतिक सम्मान का प्रतीक मानी जाती हैं। कारण -

- नदियाँ पीने का पानी देती हैं और लोगों को दैनिक जरूरतें पूरी करती हैं।
- इनके जल से खेती होती है, इसलिए यह भोजन और अर्थव्यवस्था से जुड़ी हैं।
- नदी घाटियों के किनारे शहर और सभ्यताएँ विकसित हुईं, इसलिए इन्हें जीवनदायिनी माना गया।
- भारतीय संस्कृति में नदियों को पवित्र और पूजनीय माना जाता है,

इसलिए "माँ" या "माता" का सम्मानजनक संबोधन दिया जाता है। भारत में नदियों को माता कहा जाता है, क्योंकि वे मनुष्य के जीवन का आधार हैं। जिस तरह माँ अपने बच्चे का पालन-पोषण करती हैं, उसी तरह नदियाँ हमें पानी, भोजन, खेती और जीवन देती हैं। गंगा, यमुना जैसी नदियाँ भारत की संस्कृति और आस्था से भी गहराई से जुड़ी हैं। इसलिए भारतीय परंपरा में नदियों को केवल प्राकृतिक संसाधन नहीं बल्कि जीवनदायिनी शक्ति माना गया है।

तट बढ़न रही है दुनिया

- आदित्य चौधरी
चौथा खण्ड

नारी शक्ति का स्वरूप आज पहले से कहीं अधिक सशक्त और प्रेरणादायक हो चुका है। वह अब केवल घर की चार दीवारों तक सीमित नहीं है, बल्कि हर क्षेत्र में अपनी प्रतिभा का प्रदर्शन कर रही है। चाहे शिक्षा हो, विज्ञान, खेल या नैतत्व हर जगह महिलाओं ने अपनी मेहनत और आत्मविश्वास से एक नई पहचान बनाई है।

इंदिरा गांधी ने देश का नैतत्व कर यह साबित किया कि महिलाएँ मजबूत निर्णय लेने में सक्षम हैं। वहीं किरण बेदी ने अपने साहस और ईमानदारी से समाज में न्याय को नई मिसाल कायम की।

नारी के भीतर अपार सहनशीलता, प्रेम और शक्ति होती है। वह कठिन परिस्थितियों में भी हार नहीं मानती और हर चुनौती का उतकर सामना करती है। लेकिन आज भी कई स्थानों पर महिलाओं को अपने अधिकारों के लिए संघर्ष करना पड़ता है। हमें यह समझना होगा कि नारी का सशक्तिकरण ही समाज की उन्नति का मार्ग है। जब महिलाएँ शिक्षित और आत्मनिर्भर होंगी, तभी देश सच्चे अर्थों में प्रगति करेगा।

मुंशी प्रेमचंद की अनोखी उपन्यास 'निर्मला' के जरिद्र सामाजिक वास्तवता का प्रकाश

- विद्या कुमारी ठाकुर
द्वितीय दुमाहो

मुंशी प्रेमचंद हिंदी साहित्य के महान और प्रसिद्ध लेखक थे। उनका वास्तविक नाम धनपत राय श्रीवास्तव था। उनके माता-पिता का नाम आनंदी देवी और अजायब लाल था। उनका जन्म उत्तर प्रदेश के वाराणसी के लमही गाँव में हुआ था। प्रेमचंद जो ने अपने लेखन में समाज की सच्चाइयों, कुरीतियों और विशेष रूप से गरीबों तथा महिलाओं की समस्याओं को बहुत ही सरल और प्रभावशाली ढंग से प्रस्तुत किया है। निर्मला उनका एक महत्वपूर्ण सामाजिक उपन्यास है।

यह उपन्यास नारी जीवन की कठिनाइयों और समाज में उसकी स्थिति को दर्शाता है। इसमें खासकर कहेज प्रथा और अनर्गल विवाह जैसी समस्याओं को उजागर किया गया है, जो एक लड़की के जीवन को प्रभावित करती हैं।

इस पुस्तक को सबसे बड़ी विशेषता यह है कि इसमें नारी के दर्द और उसके संघर्ष को बहुत ही सच्चाई से दिखाया गया है। यह बताता है कि समाज में स्त्री को बराबरी का सुविधानहीं मिलता और उसे कई बार बिना किसी गलती के भी दुख सहना पड़ता है। लेखक ने यह भी दिखाया

हैं कि संदेह और कड़वाही सौच परिवार को कैसे तोड़ देती हैं।

इस उपन्यास की नायिका निर्मला एक सरल, गौरी और संस्कारी लड़की हैं, जिसके जीवन में खुशियाँ ज्यादा समय तक नहीं लिंक पातीं। दुर्जेन की समस्या के कारण उसका विवाह एक उम्रदार-व्यक्ति से कर दिया जाता है, जो उसके जीवन का सबसे बड़ा मौड़ बन जाता है। विवाह के बाद उसे न तो सच्चा प्रेम मिलता है और न ही विश्वास। उसके पति के मन में धीरे-धीरे संदेश पैदा होने लगता है जिससे घर का वातावरण तनावपूर्ण हो जाता है और परिवार में दूरियाँ बढ़ती जाती हैं। निर्मला अपने कर्तव्यों को निभाती रहती है, लेकिन उसे कभी सच्चा सुख नहीं मिलता। उसका जीवन धीरे-धीरे दुख और संघर्ष से भर जाता है।

अंत में 'निर्मला' हमें यह सिखाती है कि दुर्जेन प्रथा जैसी कुरीतियाँ समाज के लिए बहुत हानिकारक हैं और स्त्रियों को भी समान और समान अधिकार मिलना चाहिए। यह उपन्यास आज भी हमें सोचने पर मजबूर करता है कि समाज में नारी की स्थिति को सुधारना कितना जरूरी है।

सपनों की कीमत

- विद्या कुमारी ठाकुर
द्वितीय छमाही

कॉलेज के Economics Department की दीवार पर एक लाइन लिखी थी — "Resources are limited but dreams are unlimited." इसी लाइन को रोज पढ़ती थी सिया, और हर दिन खुद को थोड़ा और गजबूत बनाती थी।

सिया एक साधारण परिवार से थी। घर की आर्थिक स्थिति बहुत अच्छी नहीं थी। उसके पिता एक छोटे दुकानदार थे और माँ घर संभालती थी। कई बार घर की जरूरतें पूरी करना भी मुश्किल ही जाता था, इसलिए सिया ने बचपन से ही समझ लिया था कि जिंदगी में हर चीज आसानी से नहीं मिलती।

लेकिन सिया की सोच अलग थी। उसने Economics को सिर्फ एक Subject के तौर पर नहीं, बल्कि अपने जिंदगी का हिस्सा बना लिया था। उसे समझ आ गया था कि जब कम ही, तो उनका सही उपयोग हो असली समझदारी होती है, वह पुरानी किताबों से पढ़ाई करती, लाइब्रेरी में घंटों बैठती और अपने नोट्स खुद तैयार करती थी।

कई बार उसके दोस्तों के पास नए कपड़े और बेहतरीन सुविधाएँ होती थी, जबकि सिया के पास बहुत सीमित चीजें थीं। फिर भी उसने कभी हार नहीं मानी। वह जानती थी कि उसका हर छोटा sacrifice उसके

Future के लिए एक Investment है।

एक दिन Economics की class में डिम ने पूछा -

"What is the biggest investment in life?"

पूरी class अलग-अलग जवाब दे रही थी, लेकिन सिया ने शांत स्वर में कहा -

"Hardwork and Patience".

उसका जवाब सुनकर पूरी class कुछ पल के लिए शांत हो गई। समय के साथ सिया की मेहनत रंग लाने लगी और आखिरकार वह दिन आ ही गया। Result घोषित हुआ, तो सिया ने पूरे Economics Department में Top गया। उस दिन उसके पास कोई नया सूट नहीं था, लेकिन उसकी मेहनत और आत्मविश्वास ही उसकी सबसे बड़ी पहचान बन गया।

संदेश -

जिंदगी भी Economics की तरह होती है - जहाँ Resources सीमित होते हैं, वहाँ सही निर्णय लेना बहुत जरूरी होता है। जो अपने सपनों में मेहनत और धैर्य का निवेश करता है, वही एक दिन सफलता का सबसे बड़ा लाभ प्राप्त करता है।

धूप की तलाश

- नर्मला भूमिक
चौथा छमाही

अभी सुरज ने ठीक से अपनी आँखों को नहीं खोली थीं, पर राधा की नींद टूट चुकी थी। अलार्म बजने से पहले जाग जाना अब उसकी आदत नहीं, उसका स्वभाव बन गया था। रसोई के बड़े फर्श पर पैर रखने ही एक सिहरन वीड गार्ड, और चाय के पानी के उबलने के साथ ही उसके दिमाग में दिनभर के कार्यों की लिस्ट भी उबलने लगी।

राधा के लिए 'गृहिणी' शब्द सिर्फ एक पहचान नहीं, एक अंतर्द्वेष ड्युटी थी। बच्चों के स्कूल बैग, पति का टिफिन और घर की सफाई - इन सब के बीच राधा का अपना अस्तित्व कहीं गुम हो गया था। जैसे आटे की लीठियों के बीच उसके सपने भी दबकर चपटे हो गए हैं।

घर से बाहर निकलने ही जंग का दूसरा मैदान शुरू होता। खचाखच करी बस में अपनी जगह बनाना, वो अनचाही छुआछ और तंज कसती निगाहें - यह सब उसके सफर का हिस्सा थी। ऑफिस में भी वही कहानी थी। मेज पर फाइलें उतनी ही ऊंची थीं जितनी उसके पुरुष साथियों की, पर जब बात तरक्की की आई, तो जवाब मिला: "राधा, तुम्हारा ध्यान तो घर और बच्चों में रहता है, तुम ये जिम्मेदारी संभालोगी?"

उस रात राधा आईने के सामने खड़ी हुई। उसने अपनी
थकी हुई आंखों में खुद को छुटने की कोशिश की।
क्या वह सिर्फ एक 'मशीन' है जिसे सबकी
जकड़ते पूरी करना है?

लेकिन राधा हारने वाली में से नहीं थी। उसकी ताकत
उसके आंसुओं में नहीं, उसकी जिद में थी। वह
अपनी बेटी को पढ़ाते समय अक्सर कहती,
"बेटा, दुनिया तुझे झुकने के लिए कहेगी, पर
तु आसमान की तरफ देखना मत छोड़ना।"

"एक दिन उसकी बेटी ने उसकी आंखों में आंखें डालकर
कहा, "माँ, मैं बड़ी होकर आपकी तरह सबकी
संभालना चाहती हूँ, पर अपनी पहचान खोकर नहीं।
मैं अपने सपने जीतना चाहती हूँ।" राधा की आंखों
में नमी थी, पर हीठों पर एक सुकून भरी मुस्कान।
उसने धीरे से कहा, "यही तो मेरे जीत हैं।"

निष्कर्ष: राधा की कहानी सिर्फ ब्याग की नहीं, बल्कि उस आमीश
क्रांति की है जो हर घर की रसोई और ऑफिस के
केबिन में चल रही है। औरत पक्ष नहीं है जो सब
सह ले, वह वो नहीं है जो अपना रास्ता खुद बनाना
जानती है।

पंख और आकाश

- सरिता कुमारी गुप्ता
चौथा छमाही

अद्विती जब सुबह 6 बजे उठती, तो उसके घर की खिड़की से उमते सूरज की पहली किरण सीधे उसकी छाया पर पड़ती थीं। वह एक बहुराष्ट्रीय कंपनी में प्रोजेक्ट मैनेजर थी, लेकिन उसके दिन की शुरुआत किसी "मैनेजर" की तरह नहीं, बल्कि एक माँ, एक बेटी और एक गृहणी के रूप में होती थी।

एक हाथ में चाय का कप और दूसरे में लैपटॉप, अद्विती अक्सर सोचती कि 'आज की नारी' होने का असली मतलब क्या है?

क्या रात सिर्फ ऑफिस जाकर पैसे कमाना है? या घर की सलीके से संभालना? इसे जल्द ही जवाब मिल गया।

एक दिन ऑफिस में एक बहुत बड़ा प्रेजेंटेशन था। उसी सुबह उसकी बेटी को तेज बुखार हो गया। एक पल के लिए अद्विती ठिक थी। पुरानी पीढ़ी की सोच कहती थी कि घर चुनी और आधुनिक दौड़ कहती थी कि करियर की प्राथमिकता दो। लेकिन अद्विती 'आज की नारी' थी। उसने बीच का रास्ता चुना। उसने अपनी लीन को घर से जूम कॉल पर ब्रीफ किया, बेटी के मारथे पर ठंडी पट्टियाँ रखीं और शाम को जब वह ऑफिस पहुँची, तो उसका प्रेजेंटेशन सबसे सटीक था। ऑफिस में कुछ लोग बुढ़बुढ़ा रहे थे, "परिवारिक जिम्मेदारियों"

के साथ यह काम कैसे कर पाएगी?" अदिति ने मुस्कारक जवाब दिया, "जिम्मेदारी मेरी कमजोरी नहीं, मेरी ताकत है। जो एक साथ चार लोगों का खाना, बच्चे की पढ़ाई और बजट संभाल सकती है, वह कंपनी का प्रोजेक्ट भी बखूबी संभाल सकती है।" उसकी आवाज में कोई अहंकार नहीं था, बल्कि एक आत्मविश्वास था। वह जानती थी कि आज की नारी को अब किसी के सर्टिफिकेट की जरूरत नहीं है। वह अब 'सृजनशक्ति' की मूर्ति मात्र नहीं है, बल्कि वह 'निर्णयशक्ति' का प्रतीक है।

रात को जब सब सो गए, अदिति ने अपनी डायरी में एक लाइन लिखी।

"आज की नारी वह नहीं है जो पुरुषों जैसी दिखने या बनने की कोशिश करे, बल्कि वह है जो अपनी स्त्रीत्व की अपनी शक्ति बनाकर दुनिया को अपने तरीके से जीत ले।"

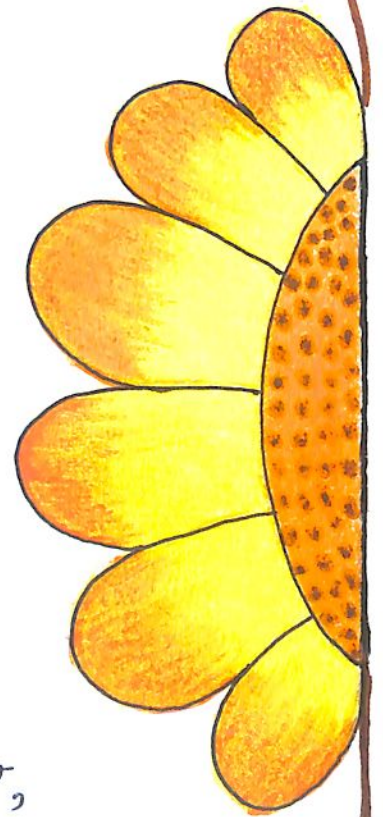
अदिति की कहानी केवल उसकी नहीं, बल्कि उन करोड़ों महिलाओं को है जो चुन्ने की आंच से लेकर अंतरिक्ष की ऊंचाइयों तक, हर जगह अपनी मौजूदगी दर्ज करा रही हैं।

कहानी का सार : आज की नारी 'त्याग' के साथ 'तर्क' करना भी जानती है। वह कोमल है, पर कमजोर नहीं। वह अपनी परंपराओं का सम्मान करती है, लेकिन अपनी बेड़ियों को तोड़ना भी बखूबी जानती है।

नारी : सृष्टि का आधार

- सरिता कुमारी गुप्ता
चौथा छमाही

वह कोमल है, पर कमजोर नहीं,
उसके भीतर छिपा एक शेर नहीं।
वह शांति की मूसल, सहनशीलता की धार,
पर वक्त पड़े तो चंडी का अवतार।
कभी माँ बनकर संसार को गढ़ती है,
कभी बेटी बनकर खुशियों से भरती है।
दौंसलों के आसमान में उड़ने लगाई है उड़ान,
अब सीमाओं से परे है उसकी अपनी पहचान।
धैर्य की वह प्रतिमा, ममता की वह आन है,
व्याग और तपस्या का दूसरा नाम है।
वह रुकती नहीं, वह थकती नहीं,
मुसीबतों के आगे वह झुकती नहीं।
नारी शक्ति हो इस युग उजियारा है,
उसो के हाथों में कल का सपारा है,
उसे पूजने की नहीं, बस सम्मान की जरूरत है,
क्योंकि वह खुद ईश्वर की सबसे सुंदर मूर्त है।
वह अब अबला नहीं, जो बेड़ियों में जकड़ी जाय,
वह महाल है, जो खुद अपना रास्ता बनाय।
उसके हाथों में कलम भी है, और कमान भी,
वह धरती की प्रार्थना है, और ऊँचा आसमान भी।
कभी मीरा की शक्ति, कभी कौंसो की ललवार,
वह सृजन की शक्ति है, वह प्रेम का विस्तार।

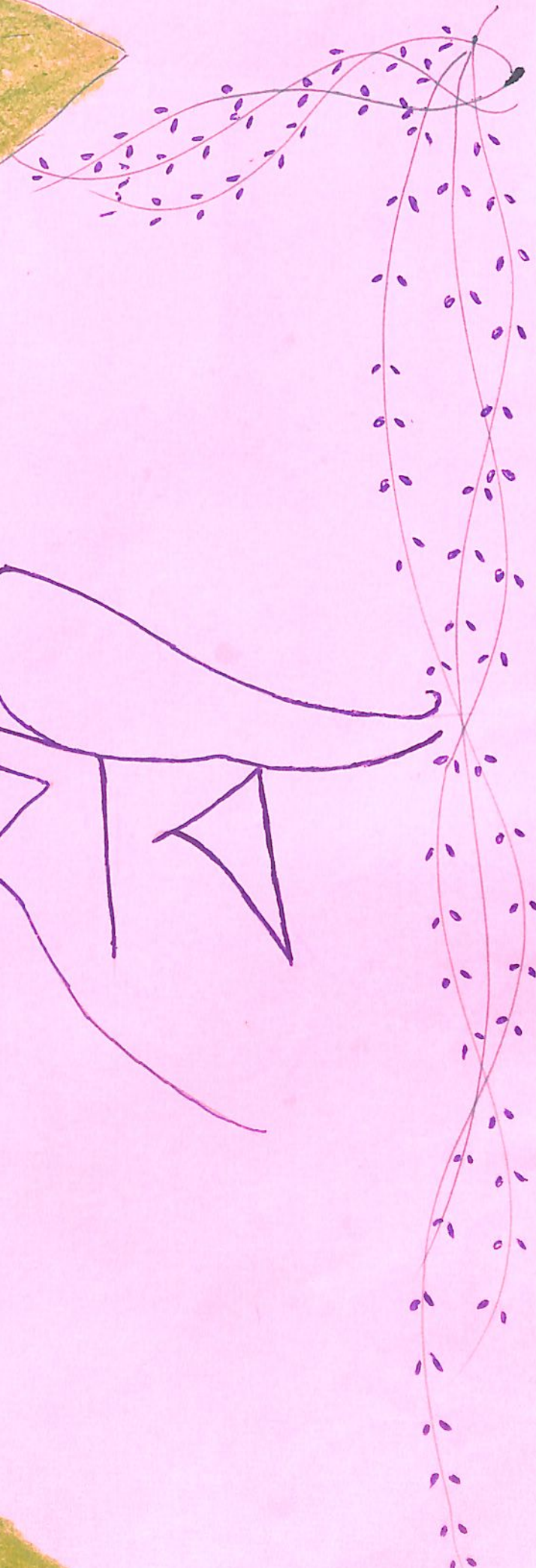

नदी से नारी

- दिव्या कुमारी सिंह
द्वितीय छात्रा

वह केवल एक नारी नहीं,
वह एक निरंतर बहती नदी की धारा है।
जो जख्म, निंदा, कैद सब कुछ सृष्ट कर भी,
अपने चहरे पर वह दुख नहीं छिलाती,
वह केवल एक नारी नहीं होती।
लीट्टे की जंजीरों से जकड़े अपने पैरों की
परवाह न करती,
वह एक नदी से बहती रहती।
शस्ते में आई अपनी बाधाओं को
नजर अंदाज करे,
वह बहती रहती।
"तुम एक नारी हो,"
तुमसे यह नहीं होगा,
"तुम एक नारी हो, तुमसे कुछ नहीं होगा"।
हाँ मैं हूँ नारी।
हाँ मैं नारी हूँ, पर लाचारी नहीं।
तुमने कहा मैं यह नहीं कर सकती,
तुमने कहा मैं वह नहीं कर सकती,
पर मैंने तो लाखों कठिनाइयाँ सृष्ट कर भी,
अपने दुख को अपने आँचल में छुपाने का,
अपने जंजीरों को तोड़ने का,
मैं खिलखिलाती सी नदी बनकर बहती गई,
मैं बहती गई
क्योंकि मैं केवल एक नारी नहीं,
मैं एक नदी हूँ,
एक बहती नदी ॥

Shreya

Pamrata Bhosani
4th semester

Namrata Bhowmik
4th semester

Bhowmik

Angana Borah
4th Semester

A. Borah.

Jubi Sonowal
2nd Semester

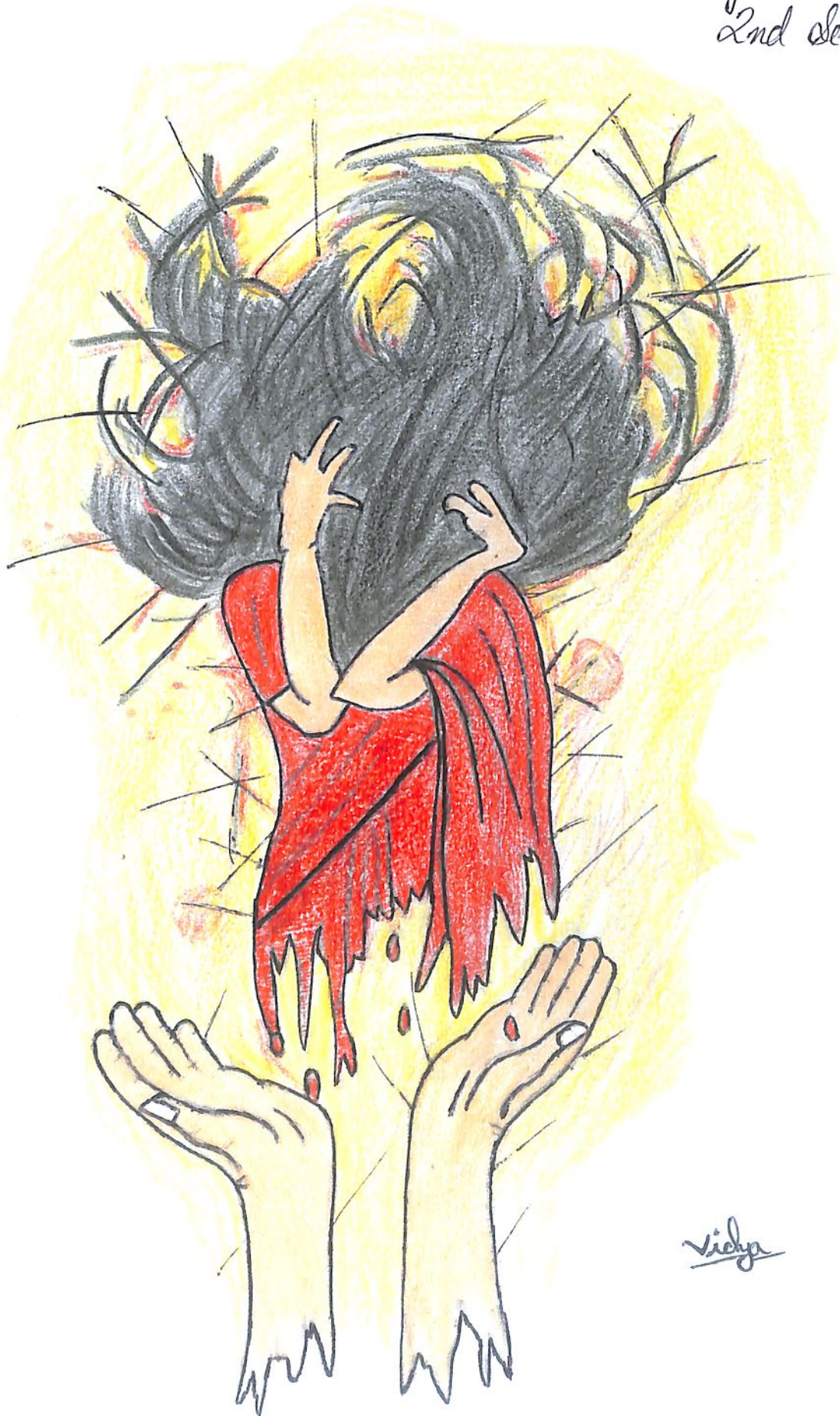
Jubi Sonowal

Dibya Kumari Singh
2nd Semester

Dibya

Vidya Kumari Shakur
2nd Semester

Vidya

“এগৰাকী নাৰী শিক্ষিত হোৱা মানে এটা
পৰিয়াল শিক্ষিত হোৱা।”

- মহাত্মা গান্ধী

“মই মোৰ কলৈদ্বৰ আনৰ বাবে উচ্চ কৰা নাই,
বৰঞ্চ ঘিসকলৰ কলৈ নাই তেওঁলোকৰ বাবেহে
উচ্চ কৰিছোঁ।”

- মালান্দা ইৰ্ডছুফাৰ্ভ